

НАРЕДБА № РД-02-21-1 ОТ 23 НОЕМВРИ 2023 Г. ЗА СИГНАЛИЗАЦИЯ НА ПЪТИЩАТА С ПЪТНИ ЗНАЦИ

В сила от 07.08.2024 г. Издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на вътрешните работи и министъра на транспорта и съобщенията

Обн. ДВ. бр.101 от 5 Декември 2023г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Раздел I. Основни изисквания

Чл. 1. С наредбата се определят видовете пътни знаци, в т.ч. и пътни знаци с променящи се съобщения (ПЗПС) и другите средства за сигнализиране на пътищата, както и условията, редът и правилата за тяхното използване за организиране на движението по пътищата, отворени за обществено ползване.

Чл. 2. (1) Пътният знак е равнинно изображение с определена форма, размери, цветове и символи.

(2) В зависимост от предназначението си пътните знаци са:

1. предупредителни пътни знаци за опасност - група "А" съгласно **приложение № 1**;

2. пътни знаци с предписания за участниците в движението:

а) група "Б" - пътни знаци относно предимството съгласно **приложение № 2**;

б) група "В" - пътни знаци за въвеждане на забрана и за отмяна на въведена забрана съгласно **приложение № 3**;

в) група "Г" - пътни знаци със задължителни предписания съгласно **приложение № 4**;

г) група "Д" - пътни знаци със специални предписания съгласно **приложение № 5**;

3. указателни пътни знаци:

а) група "Е" - пътни знаци, даващи допълнителна информация, съгласно **приложение № 6**;

б) група "Ж" - пътни знаци за направления, посоки, обекти и други съгласно **приложение № 7**;

4. група "Т" - допълнителни табели съгласно **приложение № 8**.

Чл. 3. (1) Пътните знаци и другите средства за сигнализиране може да се използват самостоятелно или в съчетание помежду си, както и в съчетание с пътна маркировка и светлинни сигнали.

(2) Пътните знаци и другите средства за сигнализиране на пътищата се поставят в обхвата на пътя при спазване изискванията на тази наредба, както следва:

1. в населени места - съгласно проект за организация на движението, разработен въз основа на генералния план за организация на движението;

2. извън границите на населени места - в съответствие с проекта за организация на движението по пътя.

(3) Проектите по ал. 2 се изработват, съгласуват и одобряват при спазване изискванията на **Наредба № РД-02-20-2 от 24.10.2022 г. за организиране на движението по пътищата, отворени за обществено ползване** (Наредба № РД-02-20-2 от 2022 г.) (ДВ, бр. 88 от 2022 г.).

Чл. 4. (1) В обхвата на пътя не се допуска да се поставят рекламни и други видове материали с форма и цвят, които наподобяват пътните знаци, ПЗПС или другите средства за сигнализиране на пътищата или пречат за тяхното възприемане.

(2) Пътните знаци не могат да се използват за рекламна дейност, вкл. изписване на наименования на търговски обекти, фирми, стоки, услуги, графични изображения, различни от регламентираните в настоящата наредба.

Чл. 5. (1) Условието и редът за използване на пътните знаци и на другите средства за сигнализиране на пътищата при въвеждане на временна организация на движението се определят с наредбата по **чл. 3, ал. 4 от Закона за движението по пътищата (ЗДвП)**.

(2) Пътните знаци за въвеждане на временна промяна в режима на движението при провеждане на състезания, шествия и други се отстраняват от лицата, които отговарят за тяхното поставяне, веднага след отпадане на причините, породили необходимостта от поставянето им.

Раздел II.

Технически изисквания

Чл. 6. (1) Пътните знаци и другите средства за сигнализиране трябва да отговарят на изискванията на БДС 1517 "Пътни знаци. Размери и шрифт" и на БДС EN 12899 "Неподвижно закрепени вертикални пътни знаци" (БДС EN 12899). Пътните знаци с променящи се съобщения трябва да отговарят на изискванията на БДС EN 12966-1 "Вертикални пътни знаци. Пътни знаци с променящи се съобщения" (БДС EN 12966-1).

(2) Символите, изобразяващи видовете превозни средства, за които се отнася действието на пътния знак, са съгласно **приложение № 9**.

(3) При изобразяване на пътни знаци с помощта на светещи елементи се допуска тъмният цвят да се замени със светъл и съответно светлият цвят - с тъмен. Червеният цвят не може да се заменя с друг цвят.

(4) Пътните знаци се оценяват съгласно изискванията на **Регламент (ЕС) № 305/2011** на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011 г. за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти и за отмяна на Директива 89/106/ЕИО (ОВ, L 88/5 от 4.4.2011 г.) и на наредбата по **чл. 9, ал. 2, т. 5 от Закона за техническите изисквания към продуктите** и съответните стандарти.

(5) На обратната страна на всеки пътен знак трябва да има СЕ маркировка на несветлоотразяващ носител, придружена от информацията, изисквана с приложение ZA на съответния хармонизиран стандарт.

(6) Лицето на пътния знак не трябва да има отвори или следи от отвори и да съответства на клас Р3 по БДС EN 12899-1 "Неподвижно закрепени вертикални пътни знаци. Част 1: Неподвижно закрепени пътни знаци" (БДС EN 12899-1), като пътните знаци за временна организация и безопасност на движението I и II типоразмер може да съответстват на клас Р2 със съгласието на възложителя.

(7) Основата на пътния знак трябва да има устойчивост на корозия, съответстваща на клас S Р2 по БДС EN 12899-1, а металният стълб от опорната конструкция трябва да е горещопоцинкован в съответствие с БДС EN ISO 1461 "Горещопоцинковани покрития на готови продукти от чугун и стомана. Технически изисквания и методи на изпитване" със средна маса на покритието не по-малка от изискванията в таблица 3, а за скрепителните елементи - в таблица 4 на същия стандарт.

(8) Основата на пътния знак по отношение на защитата на ръбовете трябва да съответства на клас Е2 по БДС EN 12899-1, а за пътен знак с променливи размери - на клас Е3 по БДС EN 12899-1. Пътните знаци за временна организация и безопасност на движението I и II типоразмер и останалите пътни знаци I типоразмер могат да съответстват на клас Е1 по БДС EN 12899-1 със съгласието на

възложителя. Защитата на ръба трябва да е непрекъсната по цялата периферия на основата.

(9) Материалите, използвани за носещи конструкции и свързващи елементи, трябва да съответстват на приложимите части от БДС EN 10025 "Горещовалцувани изделия от нелегирани конструкционни стомани. Технически условия на доставка". Стоманата за изработване на носещите конструкции трябва да е с характеристики не по-ниски от S 235 JR съгласно БДС EN 10025-1 "Горещовалцувани продукти от конструкционни стомани. Част 1: Общи технически условия на доставка. Национално приложение (NA)".

(10) Изискванията по ал. 4 - 9 се отнасят и за другите средства за сигнализиране С4, С6 и С7.

(11) Експлоатационните характеристики за видимост на пътните знаци се определят с инвестиционния проект, както следва:

1. за пътни знаци по БДС EN 12899-1 класове R и CR съгласно **приложение № 11**;

2. за пътни знаци по БДС EN 12966-1 класове C, L, R и B съгласно таблица 1 на стандарта.

Чл. 7. (1) Всички надписи върху пътните знаци са изписани на български език, с букви от българската азбука, с изключение на пътни знаци B2, E8, E19, E22, E26 и T8.

(2) Повтарянето на надписите върху пътните знаци с латински букви се извършва съгласно изискванията на **Закона за транслитерацията** и на изискванията на тази наредба.

(3) Надписите, които могат да се изобразяват чрез ПЗПС, са изписани на български език, като могат да се повтарят и с латински букви съгласно ал. 2. Не се допуска надписите на ПЗПС да се изобразяват с "бягащ (движещ се) текст", а размерът на текста е дефиниран в **приложение № 10**.

Чл. 8. (1) В зависимост от класа на пътя, в чийто обхват се поставят, пътните знаци, оценени в съответствие с изискванията на БДС EN 12899-1, се класифицират в четири типоразмера:

1. в населени места:

а) I типоразмер - за второстепенни улици;

б) II типоразмер - за главни улици и за районни артерии;

в) III типоразмер - за градски магистрали;

г) IV типоразмер - за скоростни градски магистрали;

2. извън границите на населени места:

а) II типоразмер - за местни пътища и за пътища III клас;

б) III типоразмер - за пътища I и II клас;

в) IV типоразмер - за автомагистрали и скоростни пътища.

(2) Пътищата от един и същи клас се сигнализират с пътни знаци от един и същи типоразмер и клас на светлоотразяващото фолио по отношение на коефициент на обратно отражение съгласно изискванията на **чл. 10, ал. 2**.

(3) Когато местните пътища и второстепенните улици пресичат републиканските пътища и улици от по-висок клас, в кръстовищата те се сигнализират с пътни знаци от група Б и с допълнителни табели T1, T8 и T13 с типоразмер и клас на светлоотразяващата повърхност, съответстващи на по-високия клас. При наличие на пешеходна пътека тип "Зебра" изискванията се отнасят и до пътен знак D17.

(4) Път с по-висока проектна скорост и с по-голяма широчина на платното за движение от изискваната за класа, към който той принадлежи, се сигнализира с пътни знаци от следващия по-голям типоразмер по ал. 1 и със светлоотразяващо фолио от по-висок клас по отношение на коефициента на обратно отражение съгласно изискванията на **чл. 10, ал. 2**. Същото се допуска и за пътните знаци за въвеждане на временна организация и безопасност на движението на всички пътища и улици.

(5) Пътен знак E24 в случаите по ал. 3 и 4 на **чл. 145** е II типоразмер.

(6) Пешеходни и велосипедни маршрути, които не са обхванати от ал. 1, се сигнализират с пътни знаци от I типоразмер.

Чл. 9. (1) Пътните знаци с променящи се съобщения се класифицират в пет типоразмера

съгласно **приложение № 10** в зависимост от разрешената максимална скорост на пътя, в чийто обхват се поставят, както следва:

1. типоразмер А - за разрешена максимална скорост не по-голяма от 50 km/h;
2. типоразмер В - за разрешена максимална скорост от 50 - 80 km/h;
3. типоразмер С - за разрешена максимална скорост от 80 - 110 km/h;
4. типоразмер D - за разрешена максимална скорост от 110 - 130 km/h;
5. типоразмер Е - за разрешена максимална скорост над 130 km/h.

(2) Минималните размери на пътен знак с кръгла и триъгълна форма, изобразени на съответния типоразмер ПЗПС, са съгласно таблици 2 и 3 на **приложение № 10**.

(3) Експлоатационните показатели за видимост на ПЗПС се определят и декларират съгласно класификацията по т. 7 на БДС EN 12966-1:2009.

Чл. 10. (1) Показателите на експлоатационните характеристики за видимост на пътните знаци не може да са по-ниски от изискваните с БДС EN 12899-1.

(2) Изискванията към експлоатационните характеристики за видимост на пътните знаци в зависимост от мястото им на поставяне се определят съгласно **приложение № 11**.

(3) Всички пътни знаци и другите средства за сигнализиране са светлоотразяващи. В направляващото стълбче С1 светлоотразяващи са правоъгълниците, намиращи се в черната ивица.

(4) Показателите на експлоатационните характеристики за видимост на светлоотразителната повърхност на пътния знак с жълт флуоресцентен цвят съгласно изискванията на наредбата по **чл. 3, ал. 4 от ЗДвП** трябва да отговарят на стойностите, посочени в **приложение № 12**.

Чл. 11. (1) В участъци с концентрация на пътнотранспортни произшествия, установени съгласно изискванията на **Наредбата за процедурите за управление на безопасността на пътната инфраструктура**, приета с Постановление № 125 на Министерския съвет от 2022 г. (ДВ, бр. 46 от 2022 г.), пътните знаци:

1. А33, Б1, Б2, Б5, Г9, Г10, Г11, Д17, С4, С6.3 и С7 могат да имат допълнителен контур с жълто-зелен флуоресцентен светлоотразителен фон;
2. от А1 до А17, от А20 до А22, от А24 до А32 и от А36 до А39 могат да се поставят върху правоъгълна основа с жълто-зелен флуоресцентен светлоотразителен фон;
3. А18, А19, А23, А34, В24, В25, В26 и А40 могат да имат допълнителен контур или да се поставят върху правоъгълна основа с жълто-зелен флуоресцентен светлоотразителен фон.

(2) Показателите на експлоатационните характеристики за видимост на светлоотразителната повърхност на пътния знак с жълто-зелен флуоресцентен цвят трябва да отговарят на стойностите, посочени в **приложение № 13**.

(3) Изображенията на пътните знаци по ал. 1 са съгласно **приложение № 14**.

Глава втора.

ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ПОСТАВЯНЕТО НА ПЪТНИ ЗНАЦИ И ДРУГИ СРЕДСТВА ЗА СИГНАЛИЗИРАНЕ

Чл. 12. (1) Пътните знаци, ПЗПС и другите средства за сигнализиране се поставят отдясно на платното за движение, с лицевата си страна срещу посоката на движение, така че да не се закриват от други пътни знаци, препятствия, съоръжения или принадлежности в обхвата на пътя на място, което осигурява:

1. своевременното им разпознаване и възприемане от участниците в движението през деня и през нощта;
2. безпрепятствено движение на пътните превозни средства и на пешеходците.

(2) При пътни условия, които не позволяват спазване на изискванията по ал. 1, всеки пътен знак, поставен отдясно, може да бъде повторен над или отляво на платното за движение на остров

върху платното за движение или на средна разделителна ивица на път с отделни платна за движение.

(3) Над платното за движение, без да се повтарят отдясно или отляво, могат да се поставят само:

1. пътни знаци за предварително указване или потвърждаване на посоката към населено място или обект;

2. пътни знаци, които се отнасят само за пътната лента, над която са поставени;

3. пътни знаци с променящи се съобщения съгласно **чл. 204, ал. 2**.

(4) Другите средства за сигнализиране не се поставят над платното за движение.

(5) Пътни знаци и други средства за сигнализиране могат да се поставят само отляво по посока на движението, без да се повтарят отдясно на платното за движение, в случаите, посочени в наредбата.

Чл. 13. (1) Пътният знак е валиден за цялата широчина на всички пътни ленти, предназначени за движение в посока, срещуположна на лицевата страна на знака.

(2) Валидността на пътният знак може да се ограничи само за една пътна лента от платното за движение с допълнителна табела Т9.

Чл. 14. (1) На едно и също място се поставят не повече от два различни пътни знака и две допълнителни табели.

(2) Допуска се в населени места да се поставят на едно място до три различни пътни знака с три допълнителни табели.

(3) Разпоредбата на ал. 1 не се отнася за пътни знаци от група "Ж". За тях са валидни изискванията на **раздел VII от глава трета**.

Чл. 15. (1) Пътните знаци се поставят един под друг отстрани на платното за движение и един до друг над платното за движение при спазване от горе надолу или отляво надясно на следния ред:

1. пътен знак от група "Б";

2. пътен знак от група "А";

3. пътен знак от група "В", "Г" и "Д";

4. пътен знак от група "Е" и "Ж".

(2) Съвместно с други пътни знаци от група "Ж" могат да се поставят само пътните знаци: Ж4, Ж5, Ж9, Ж12, Ж13, Ж14, Ж15, Ж18 и Ж19.

(3) При два пътни знака от една и съща група отгоре или отляво се поставя знакът, който има по-голямо значение за безопасността на движението.

Чл. 16. (1) Пътен знак, поставен под или до друг пътен знак, се разполага на разстояние не по-малко от 5 cm от него.

(2) Допълнителната табела се поставя непосредствено под пътният знак, за който се отнася, без разстояние между тях.

Чл. 17. (1) Пътните знаци и другите средства за сигнализиране трябва да са видими от разстояние, което позволява на водача своевременно да предприеме действия за осигуряване безопасността на движението.

(2) Минималното разстояние за видимост на пътният знак (в m) в зависимост от максималната допустима скорост на движение $V_{\text{доп}}$ (в km/h) е, както следва:

1. при V до 30 km/h - 50 m;

2. при V до 50 km/h - 100 m;

3. при V до 90 km/h - 150 m;

4. при V над 90 km/h - 250 m.

(3) Когато разстоянието за видимост по ал. 2 не може да се осигури:

1. пътният знак се дублира над или отляво на платното за движение;

2. пътният знак се поставя предварително, като с допълнителна табела Т1 се указва

разстоянието, след което пътният знак е валиден.

(4) Минималното разстояние за видимост на ПЗПС (в m) в зависимост от скоростта на движение V (в km/h), което трябва да осигури, е, както следва:

1. при типоразмер А и V до 50 km/h - 90 m;
2. при типоразмер В и V до 80 km/h - 100 m;
3. при типоразмер С и V до 110 km/h - 170 m;
4. при типоразмер D и V до 130 km/h - 220 m;
5. при типоразмер Е и V до 140 km/h - 300 m.

Чл. 18. (1) Пътните знаци и другите средства за сигнализиране на пътищата се закрепват на специално предназначени метални и други конструкции, в т.ч. метални стълбове, конзоли, портални рамки, въжени конструкции и други, или на съществуващите в обхвата на пътя пътни принадлежности и съоръжения.

(2) Закрепването на пътните знаци и на другите средства за сигнализиране на пътищата трябва да осигурява тяхната стабилност и независимо от атмосферните условия да не позволява падането, завъртането или изместването им.

(3) За конструкция, на която е закрепен пътен знак с площ, по-голяма от 2 m², или на която е поставен пътен знак над платното за движение, към проекта по **чл. 3** се прилагат изчисления за доказване на тяхната стабилност и допустими деформации съгласно БДС EN 12899-1.

Чл. 19. (1) Пътните знаци и другите средства за сигнализиране се поставят съгласно **приложение № 15**.

(2) Разстоянието от границата на платното за движение до най-близката точка на пътния знак и другите средства за сигнализиране е от 0,5 до 2,0 m.

(3) Допуска се в населени места при липса на друга техническа възможност разстоянието по ал. 2 да е не по-малко от 0,3 m.

(4) Извън границите на населени места разстоянието от настилната на платното за движение до най-ниско разположената точка на пътния знак или допълнителната табела, поставени отстрани на платното за движение, е от 1,5 до 2,0 m. На пътища, на които най-високата точка е с надморска височина над 1200 m, това разстояние може да бъде до 2,50 m в участъците с надморска височина над 1000 m.

(5) В населени места разстоянието от настилната на тротоара до най-ниско разположената точка на пътния знак или допълнителната табела, поставени отстрани на платното за движение, е не по-малко от 2,25 m и не повече от 3,30 m.

(6) Най-ниско разположената точка на пътен знак, попадащ в обхвата на велосипедна инфраструктура, е 2,40 m, ако той навлиза в динамичния габарит на велосипедист, определен в **приложение № 7 към чл. 61 и чл. 65, ал. 1 на Наредба № РД-02-20-2 от 20.12.2017 г. за планиране и проектиране на комуникационно-транспортната система на урбанизираните територии** (ДВ, бр. 7 от 2018 г.).

(7) Във или извън границите на населени места разстоянието от настилната на остров върху платното за движение до най-ниско разположената точка на пътния знак или допълнителната табела, поставени върху острова, е не по-малко от 0,6 m.

(8) Разстоянието от настилната на платното за движение до най-ниско разположената точка на пътния знак, поставен над платното за движение, е не по-малко от 5,20 m.

(9) Разстоянието от повърхността на терена до най-ниско разположената точка на табели С4 и С6.3 е от 0,3 до 0,5 m.

(10) Разстоянието от настилната на платното за движение до най-ниско разположената точка на табели С6.1, С6.2 и С7 е от 1,1 до 1,4 m.

(11) Разстоянието от настилната на платното за движение до най-ниско разположената точка на светлоотразител С14 е от 0,7 до 0,9 m.

(12) Извън населени места, когато ПЗПС се монтират от дясната страна на платото за движение или са дублирани отляво, разстоянието от настилката на платното за движение до най-ниско разположената точка на ПЗПС е от 2,0 до 3,0 m.

(13) В населени места разстоянието от настилката на тротоара до най-ниско разположената точка на ПЗПС, поставени отстрани на платното за движение, е не по-малко от 2,5 m и не повече от 3,30 m.

Чл. 20. При промяна на пътните условия, на скоростните режими и други, както и при въвеждане на временни ограничения на движението, символът на пътния знак или пътният знак като цяло може периодично да се променят, като се използва ПЗПС. При сигнализиране на ограничение на допустимата максимална скорост на движение изискванията на **чл. 86, ал. 2 и 3** не се прилагат.

Глава трета. ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПЪТНИТЕ ЗНАЦИ

Раздел I.

Предупредителни пътни знаци за опасност - група "А"

Чл. 21. (1) Предупредителните пътни знаци за опасност група "А", имат формата на равноностранен триъгълник с хоризонтална основа и връх, разположен вертикално над нея, червена гранична ивица, бял фон и символи с черен цвят.

(2) Различно от оформянето по ал. 1 имат следните пътни знаци:

1. А23 "Участък от пътя в ремонт" - фонът е в жълт цвят, а в случаите по **чл. 11, ал. 1, т. 3** - в бял цвят;

2. А24 "Светофар" - символът му се състои от три кръга в червен, жълт и зелен цвят с черна гранична ивица, разположени един под друг;

3. А34.1 "Железопътен прелез с един коловоз" и А34.2 "Железопътен прелез с два и повече коловоза" - състоят се от многоъгълни елементи, оцветени в бял и червен цвят;

4. А35.1, А35.2 и А35.3 "Бализ" - имат формата на правоъгълник, дългата страна на който е разположена вертикално, черна гранична линия, бял фон и съответно три, две или една червени ленти, наклонени към платното за движение;

5. А40 "Внимание! Участък с концентрация на пътнотранспортни произшествия" - фонът е флуоресцентен светлоотразителен в жълто-зелен цвят, а в случаите по **чл. 11, ал. 1, т. 3** - в бял цвят;

6. А41 "Образувано задръстване" - фонът е в жълт цвят;

7. А42 "Намалена видимост" - фонът е в жълт цвят;

8. А43 "Настъпило пътнотранспортно произшествие" - фонът е в жълт цвят.

Чл. 22. Изображенията и наименованията на предупредителните пътни знаци за опасност са съгласно **приложение № 1**.

Чл. 23. (1) Предупредителните пътни знаци за опасност се поставят преди опасния участък на разстояние, както следва:

1. от 50 до 100 m - в населени места;

2. от 100 до 150 m - извън границите на населени места;

3. от 150 до 250 m - на автомагистрали, скоростни пътища и скоростни градски магистрали.

(2) Допуска се при липса на друга техническа възможност предупредителните пътни знаци за опасност да се поставят преди опасния участък на разстояния, по-малки от разстоянията по ал. 1, но не по-малки:

1. от 30 m - в населени места;

2. от 60 m - извън границите на населени места.

(3) В случаите по ал. 2 разстоянието до опасния участък се указва с допълнителна табела Т1.

(4) При необходимост от сигнализиране на опасност в пътен участък с дължина, по-голяма от 50 m, дължината на участъка се указва с допълнителна табела Т2.

(5) Предупредителните пътни знаци за опасност при необходимост се повтарят. В този случай разстоянието от предварително поставения знак до опасния участък се указва с допълнителна табела Т1.

(6) При наличие на кръстовища в участъка по ал. 4 предупредителният пътен знак се повтаря след всяко кръстовище, като разстоянието до края на опасния участък се указва с допълнителна табела Т2.

(7) Към пътните знаци А18 "Пешеходна пътека", А20 "Велосипедисти и водачи на индивидуално електрическо превозно средство", А24 "Светофар", А25 "Кръстовище на равнозначни пътища", А26 "Кръстовище с път без предимство", А27 "Кръстовище с път без предимство отдясно", А28 "Кръстовище с път без предимство отляво", А29 "Кръстовище с кръгово движение", А31 "Пресичане на трамвайна линия", А32 "Железопътен прелез с бариери", А33 "Железопътен прелез без бариери", А34.1 "Железопътен прелез с един коловоз" и А34.2 "Железопътен прелез с два и повече коловоза" не се поставя допълнителна табела Т2.

Чл. 24. (1) Пътни знаци А1 "Опасен завой надясно" и А2 "Опасен завой наляво" се използват за сигнализиране на:

1. крива, в която не е осигурено разстоянието за видимост съгласно **приложение № 16**;
2. крива, в която е необходимо скоростта на движение да се намали с повече от 20 km/h спрямо скоростта от предходния пътен участък;
3. крива с радиус, равен или по-малък от 200 m, и централен ъгъл, равен или по-голям от 30°.

(2) Пътни знаци А3 "Последователни опасни завои, първият от които е надясно" и А4 "Последователни опасни завои, първият от които е наляво" се използват за сигнализиране на две или повече последователни криви, всяка от които отговаря на поне едно от условията по ал. 1, и разстоянието между тях е по-малко от 100 m или по-малко от разстоянието за видимост при спиране.

Чл. 25. (1) Пътни знаци А5 "Стръмен наклон при спускане" и А6 "Стръмен наклон при изкачване" се използват за сигнализиране на пътни участъци с надлъжен наклон, равен или по-голям от 7 на сто и с дължина над 50 m.

(2) При ограничена видимост наклонът съгласно ал. 1 се сигнализира и в участък с дължина, по-малка от 50 m.

(3) На пътни знаци А5 и А6 се указва с цифра стойността на наклона в проценти, като се закръглява на цяло число до по-близката му стойност. При променлива стойност на наклона в знаците се указва неговата най-голяма стойност.

(4) При необходимост с допълнителна табела Т6 се указва видът на пътните превозни средства, за които наклонът е опасен.

Чл. 26. (1) Пътни знаци А7 "Платно за движение, стеснено от двете страни", А8 "Платно за движение, стеснено отдясно" и А9 "Платно за движение, стеснено отляво" се използват за сигнализиране на пътни участъци, в които платното за движение се стеснява, но броят на пътните ленти се запазва и наклонът на прехода към стеснението е съответно по-голям:

1. от 1:20 - при скорост на движение не по-голяма от 50 km/h;
2. от 1:50 - при по-висока скорост на движение.

(2) При стеснение на двулентов двупосочен път и невъзможност да се осигури необходимата за две пътни ленти ширина пътният участък се сигнализира от двете страни с пътни знаци А7 или А8 и А9 независимо от наклона на прехода, като сигнализацията се допълва съответно с пътни знаци Б5 "Пропусни на срещното движение се пътни превозни средства!" и Б6 "Премини, ако пътят е свободен!".

(3) Пътни знаци А7, А8 и А9 не се използват за сигнализиране на:

1. намаляване броя на пътните ленти в някоя от посоките на движение;

2. край на допълнителна пътна лента, предназначена за бавнодвижещи се пътни превозни средства.

Чл. 27. (1) Пътни знаци A10 "Подвижен мост" и A11 "Пътят води до кей или бряг" се използват за сигнализиране на приближаване към подвижен мост или приближаване към кей или бряг.

(2) Пътните знаци по ал. 1, поставени на път извън границите на населени места, задължително се повтарят на разстояние не по-малко от 50 m преди опасността.

Чл. 28. (1) Пътен знак A12 "Неравности по платното за движение" се използва за сигнализиране на пътен участък, по който движението с разрешената максимална скорост е опасно поради неравности на пътната настилка.

(2) Когато неравностите на пътната настилка налагат намаляване на допустимата максимална скорост с 20 или повече от 20 km/h, ограничението се сигнализира с пътен знак B26.

(3) Пътен знак A12 не се използва за сигнализиране на участък от пътя в ремонт.

Чл. 29. Пътен знак A13 "Изкуствени неравности по платното за движение" се използва за сигнализиране на изпъкнали изкуствени неравности (гърбици) върху платното за движение с оглед принудително намаляване скоростта на пътните превозни средства.

Чл. 30. Пътен знак A14 "Опасен пътен банкет" се използва за сигнализиране на пътен участък с неподравнен и нестабилизиран банкет, който не осигурява безопасност при навлизане или спиране на пътните превозни средства върху него.

Чл. 31. (1) Пътен знак A15 "Опасност от хлъзгане" се използва за сигнализиране на пътен участък, в който съществува опасност от хлъзгане поради замърсяване, овлажняване или заледряване на пътната настилка.

(2) При овлажняване и заледряване на пътната настилка върху мост, виадукт, естакада или друго пътно съоръжение в резултат на специфични метеорологични условия под пътен знак A15 се поставя допълнителна табела T14 "При сняг и зимни условия". Знакът A15 и допълнителната табела T14 се свалят или закриват след отпадане на необходимостта от тях.

Чл. 32. Пътен знак A16 "Възможно е изхвърляне на малки камъни" се използва за сигнализиране на пътен участък с нестабилизирана повърхност на настилката, която създава опасност от изхвърляне на малки камъни от колелата на пътните превозни средства.

Чл. 33. Пътен знак A17 "Опасност от срутване или наличие на паднали камъни" се използва за сигнализиране на пътен участък, в който съществува опасност от падащи или паднали камъни върху платното за движение.

Чл. 34. (1) Пътен знак A18 "Пешеходна пътека" се използва за предупреждаване на водачите на пътни превозни средства за приближаването на пешеходна пътека тип "Зебра", сигнализирана с пътен знак D17.

(2) Пътен знак A18 не се използва за предупреждаване за приближаването на пешеходна пътека на място с регулиране на движението със светлинни сигнали.

(3) С пътен знак A18 задължително се сигнализира пешеходна пътека тип "Зебра", намираща се на път извън границите на населено място.

Чл. 35. (1) Пътен знак A19 "Деца" се използва за сигнализиране на пътен участък, разположен в близост до училище, детско заведение, площадка за игра, детски лагер и други, в който е възможна внезапна поява на деца върху платното за движение.

(2) Извън границите на населени места пътен знак A19 задължително се повтаря на разстояние не по-малко от 50 m преди опасния участък, което се указва с допълнителна табела T1.

Чл. 36. Пътен знак A20 "Велосипедисти и водачи на индивидуално електрическо превозно средство" се използва за сигнализиране на пътен участък, в който велосипедисти и водачи на индивидуално електрическо превозно средство навлизат или пресичат платното за движение.

Чл. 37. Пътни знаци A21 "Възможна е поява на домашни животни" и A22 "Възможна е поява

на диви животни" се използват за сигнализиране на пътен участък, в който е възможно внезапно навлизане на животни върху платното за движение.

Чл. 38. Пътен знак A23 "Участък от пътя в ремонт" се използва за сигнализиране на пътен участък в обхвата на пътя, в който се извършват строителни или ремонтни работи, дейности по поддържането, при аварийни ситуации и други и движението на пътни превозни средства, по който не е спряно.

Чл. 39. (1) Пътен знак A24 "Светофар" предупреждава за приближаването на място, в което пътното движение се регулира със светлинни сигнали, подавани от пътни светофари.

(2) Пътен знак A24 се поставя:

1. преди всеки светофар - извън границите на населени места;
2. преди първия светофар - при навлизане в населено място;
3. преди всеки светофар, за който не е осигурена видимост на светлинните сигнали от:
 - а) 100 m - при скорост на движение не по-голяма от 50 km/h;
 - б) 150 m - при скорост на движение, по-голяма от 50 km/h.
4. преди преносима светофарна уредба при условията на т. 3.

Чл. 40. Пътен знак A25 "Кръстовище на равнозначни пътища" предупреждава за приближаването на кръстовище извън границите на населеното място, в което няма сигнализиран път с предимство.

Чл. 41. Пътни знаци A26 "Кръстовище с път без предимство", A27 "Кръстовище с път без предимство отдясно" и A28 "Кръстовище с път без предимство отляво" се използват за сигнализиране на кръстовище извън границите на населени места, образувано от пресичане отдясно и/или отляво с път, по който движещите се пътни превозни средства нямат предимство за преминаване през кръстовището.

Чл. 42. (1) Пътен знак A29 "Кръстовище с кръгово движение" се използва за сигнализиране на кръстовище, в което движението е кръгово и се извършва само в указаната от стрелките посока.

(2) Пътен знак A29 задължително се поставя:

1. преди всяко кръстовище с кръгово движение - извън границите на населени места;
2. преди първото кръстовище с кръгово движение - при навлизане в населено място;
3. преди кръстовище с кръгово движение в населено място, което е трудно разпознаваемо от водачите на пътни превозни средства - липсва пътен знак Ж1 или разстоянието за видимост на пътните знаци на входа на кръстовището е по-малко от 100 m.

(3) Пътен знак A29 не се поставя на кръгови кръстовища, движението на които се регулира със светлинни сигнали.

Чл. 43. (1) Пътен знак A30 "Двупосочно движение" се използва за сигнализиране на пътен участък, в който се променя режимът на движение - от пътно платно с еднопосочно движение се преминава в пътно платно с двупосочно движение.

(2) С пътен знак A30 не се сигнализира пътен участък с дължина до 150 m, в който средната разделителна ивица се прекъсва и се заменя с пътна маркировка и броят на пътните ленти за всяка от посоките на движение остава непроменен.

(3) Пътен знак A30, когато е с пътни знаци B24 "Забранено е изпреварването на моторни превозни средства с изключение на мотоциклети без кош и мотопеди" и B26 "Забранено е движението със скорост, по-висока от означената", може да се повтаря на разстоянията, посочени в **чл. 68, ал. 5.**

Чл. 44. (1) Пътен знак A31 "Пресичане на трамвайна линия" се използва за сигнализиране на места, на които трамвайната линия пресича платно за движение на пътни превозни средства.

(2) Пътен знак A31 не се поставя на кръстовища с регулиране на движението със светлинни сигнали.

Чл. 45. Пътни знаци A32 "Железопътен прелез с бариери" и A33 "Железопътен прелез без

бариири" се използват за сигнализиране на железопътен прелез. Те се поставят над най-отдалечения от прелеза пътен знак А35.1 "Бализ" и задължително се повтарят отляво на платното за движение при пътища I, II и III клас.

Чл. 46. (1) Пътни знаци А34.1 "Железопътен прелез с един коловоз" и А34.2 "Железопътен прелез с два и повече коловоза" се използват за сигнализиране на пресичане на железопътни коловози. Те се поставят пред всеки железопътен прелез, необорудван с бариири, на разстояние 6 m от външния ръб на крайната релса.

(2) С пътни знаци А34.1 и А34.2 се поставя и пътен знак Б2 "Спри! Пропусни движещите се по пътя с предимство".

(3) Пътни знаци А34.1 и А34.2 не е задължително да се поставят на железопътен прелез, в който железопътното движение се извършва с много ниска скорост и движението на пътните превозни средства се регулира със сигнали, подавани от железопътен служител.

Чл. 47. (1) С пътни знаци А35.1, А35.2 и А35.3 "Бализ" се сигнализира приближаването на железопътен прелез, подвижен мост или ферибот. Знаците се поставят преди опасността на разстояния, както следва:

1. на 240 m - пътен знак А35.1;
2. на 160 m - пътен знак А35.2;
3. на 80 m - пътен знак А35.3.

(2) При сигнализиране на железопътен прелез разстоянията по ал. 1 се измерват от външния ръб на крайната релса.

(3) Пътни знаци А35.1, А35.2 и А35.3 с обратен наклон на червените линии задължително се поставят и отляво на платното за движение в следните случаи:

1. при пътища I, II и III клас;
2. при ограничена видимост, независимо от класа на пътя.

(4) Над пътен знак А35.1 в зависимост от естеството на опасността задължително се поставят пътни знаци А10, А11, А32 или А33.

Чл. 48. Пътен знак А36 "Възможно е ниско прелитане на самолети" се използва за сигнализиране на пътен участък, който пресича въздушен подход към летище, и на места, в които е възможно ниско прелитане на самолети. Той предупреждава за възможност от внезапна поява на шум от самолети, който може да породи опасни реакции у водачите на пътни превозни средства.

Чл. 49. (1) Пътен знак А37 "Възможна е поява на силен страничен вятър" се използва за сигнализиране на пътен участък, в който е възможна внезапна поява на страничен вятър със скорост, по-голяма от скоростта, посочена в **приложение № 17**.

(2) За определяне посоката и силата на вятъра заедно с пътен знак А37 може да се използва и ветропоказателен чувал (ръкав). Той има формата на символа на знака и е оцветен с бели и червени напречни ивици.

(3) При необходимост от ограничаване на скоростта на движение под пътен знак А37 се поставя пътен знак В26.

Чл. 50. (1) Пътен знак А38 "Тунел" се използва за сигнализиране на тунел. Под него се поставя допълнителна табела Т1, която указва разстоянието до тунела.

(2) При сигнализиране на тунел по пътища извън границите на населени места пътен знак А38 се поставя на разстояние 300 m преди входа на тунела и се повтаря на разстояние 150 m преди него.

(3) При сигнализиране на тунел по автомагистрала, скоростен път или скоростна градска магистрала клас IА пътен знак А38 се поставя на разстояние 1000 m преди входа на тунела и се повтаря на 500 m преди него.

(4) В населени места поставянето на пътен знак А38 не е задължително.

Чл. 51. (1) Пътен знак А39 "Внимание! Други опасности" се използва за сигнализиране на

опасности, за които не са предвидени специални пътни знаци.

(2) Пътен знак А39, под който е поставена допълнителна табела Т6 със символ на влак, се използва за сигнализиране приближаването на железопътен прелез, в който железопътното движение се извършва с много ниска скорост. Когато през прелеза преминава влак, пътното движение се регулира със сигнали, подавани от железопътен служител.

(3) Пътен знак А39, с изключение на случая по ал. 2, се използва с допълнителна табела Т17, на която с текст или разбираем символ се дава информация за опасността.

Чл. 52. (1) Пътен знак А40 "Внимание! Участък с концентрация на пътнотранспортни произшествия" се използва за сигнализиране на пътни участъци с концентрация на пътнотранспортни произшествия, установени по реда на **Наредбата за процедурите за управление на безопасността на пътната инфраструктура**.

(2) Пътен знак А40 задължително се поставя предварително съгласно **чл. 23, ал. 5**, като и двата знака А40 се дублират отляво.

Чл. 53. (1) Пътен знак А41 "Образувано задръстване" се използва за сигнализиране на пътни участъци, в които се е образувало задръстване, което водачите би могло да не забележат своевременно.

(2) Пътният знак по ал. 1 се монтира на преносима стойка (С26) съгласно изискванията на наредбата по **чл. 3, ал. 4 от ЗДвП** или се изобразява на ПЗПС.

Чл. 54. (1) Пътен знак А42 "Намалена видимост" се използва за сигнализиране на пътни участъци, в които видимостта е намалена поради мъгла, дъжд, снеговалеж, задимяване, запрашаване или други подобни условия.

(2) Пътният знак по ал. 1 се монтира на преносима стойка (С26) съгласно изискванията на наредбата по **чл. 3, ал. 4 от ЗДвП** или се изобразява на ПЗПС.

Чл. 55. (1) Пътен знак А43 "Настъпило пътнотранспортно произшествие" се използва за сигнализиране на настъпило пътнотранспортно произшествие, което създава опасност или затруднение за движението.

(2) Пътният знак по ал. 1 е за временна организация на движението и се монтира на преносима стойка (С26) съгласно изискванията на наредбата по **чл. 3, ал. 4 от ЗДвП** или се изобразява на ПЗПС.

Раздел II.

Пътни знаци относно предимството - група "Б"

Чл. 56. Пътните знаци относно предимството - група "Б", се оформят по следния начин:

1. пътен знак Б1 "Пропусни движещите се по пътя с предимство" има формата на равностраничен триъгълник, едната страна на който е разположена хоризонтално, а срещуположният ѝ връх - вертикално под нея; фонът на знака е бял, а граничната ивица - червена;

2. пътен знак Б2 "Спри! Пропусни движещите се с предимство!" има формата на правилен осмоъгълник; фонът на знака е червен, а символът "STOP" и граничната линия са бели;

3. пътни знаци Б3 "Път с предимство" и Б4 "Край на пътя с предимство" имат формата на квадрат, единият от диагоналите на който е разположен вертикално; знаците имат централно поле с формата на квадрат с жълт цвят, рамка около него в бял цвят и гранична линия в черен цвят; знак Б4 има допълнителна черна лента, разположена в средата, перпендикулярно на горната дясна и долната лява страна на квадрата;

4. пътен знак Б5 "Пропусни насрещно движещите се пътни превозни средства!" има формата на кръг с бял фон и червена гранична ивица; символът на знака се състои от две успоредни помежду си стрелки, разположени вертикално - лявата е черна, насочена надолу, а дясната - червена, насочена нагоре;

5. пътен знак Б6 "Премини, ако пътят е свободен!" има формата на квадрат с хоризонтална основа и син фон; символът на знака се състои от две успоредни помежду си стрелки, разположени вертикално - лявата е червена, с контур в бял цвят, насочена надолу, а дясната - бяла, насочена нагоре.

Чл. 57. Изображенията и наименованията на пътните знаци относно предимството са съгласно **приложение № 2**.

Чл. 58. (1) Пътните знаци относно предимството се използват за определяне на реда за преминаване на пътните превозни средства през кръстовища и стеснени участъци от пътя.

(2) Пътните знаци Б1 "Пропусни движещите се по пътя с предимство", Б2 "Спри! Пропусни движещите се с предимство!" и Б3 "Път с предимство" се поставят на кръстовища.

(3) Когато движението в кръстовище се регулира със светлинни сигнали, пътните знаци по ал. 1 се поставят над тях или отстрани на същите носещи конструкции. С тях се регулира движението в случаите, когато светофарната уредба е изключена или работи в режим на жълта мигаща светлина.

(4) Поставянето на пътни знаци Б1 и Б2 на пътища без настилки не е задължително. Допуска се пътен знак Б2 да се поставя на път без настилка само при ограничена видимост в кръстовището.

(5) При кръстовища, сигнализирани с пътни знаци А26 "Кръстовище с път без предимство", А27 "Кръстовище с път без предимство отдясно" и А28 "Кръстовище с път без предимство отляво", на пътя с предимство не се поставя пътен знак Б3 "Път с предимство", но на пресичания път задължително се поставя пътен знак Б1 "Пропусни движещите се по пътя с предимство" или Б2 "Спри! Пропусни движещите се по пътя с предимство!".

(6) Пътни знаци Б5 "Пропусни насрещно движещите се пътни превозни средства!" и Б6 "Премини, ако пътят е свободен!" се поставят от двете страни на стеснен пътен участък, ясно видим по цялата си дължина както през деня, така и през нощта. Пътните знаци определят предимството за преминаване през стеснения участък, в който разминаването на срещуположно движещите се пътни превозни средства е затруднено или невъзможно.

Чл. 59. (1) Пътен знак Б1 "Пропусни движещите се с предимство" се поставя преди кръстовище на пътя без предимство.

(2) Пътен знак Б1 се поставя, ако е осигурена видимостта при приближаване на кръстовището на 25 m преди него, когато пътят е I, II, III клас или общински, на 15 m, когато улицата е от главната улична мрежа, и на 10 m, когато улицата е от второстепенната улична мрежа.

(3) Когато е необходимо предварително сигнализиране, пътен знак Б1 се предхожда от същия знак, който се поставя преди кръстовището на разстояние:

1. от 50 до 100 m - в населени места;
2. от 100 до 150 m - извън границите на населени места.

(4) Разстоянието по ал. 3 се указва с допълнителна табела Т1.

(5) Когато път с предимство изменя направлението си в кръстовището, под пътен знак Б1 се поставя допълнителна табела Т13, указваща направлението на пътя с предимство в кръстовището.

Чл. 60. (1) Пътен знак Б2 "Спри! Пропусни движещите се по пътя с предимство!" се поставя преди кръстовище на път без предимство.

(2) Пътен знак Б2 се поставя на място, което осигурява на водача на спрялото пътно превозно средство добра видимост към пътя с предимство, без да пречи на преминаващите с предимство пътни превозни средства и пешеходци в следните случаи:

1. на кръстовище, в което видимостта при приближаване на кръстовището по ал. 2 на предходния член не е осигурена;
2. на железопътен прелез без бариери.

(3) Пътен знак Б2 не се поставя на пътна лента за ускоряване на движението.

(4) Извън границите на населени места преди пътен знак Б2 се поставя пътен знак Б1 с допълнителна табела Т8, която указва разстоянието между двата пътни знака.

(5) Изискването на ал. 4 не се отнася за случаите, в които пътен знак Б2 е поставен на:

1. път без настилка;
2. кръстовище, в което движението се регулира със светлинни сигнали.

(6) Когато път с предимство изменя направлението си в кръстовище, под пътен знак Б2 се поставя допълнителна табела Т13, указваща направлението на пътя с предимство в кръстовището.

Чл. 61. (1) В населени места пътен знак Б3 "Път с предимство" се поставя пред всяко кръстовище на път с предимство.

(2) Пътищата без предимство, които пресичат пътя с предимство или се вливат в него, задължително се сигнализируют с пътни знаци Б1 или Б2.

(3) Когато път с предимство изменя направлението си в кръстовище, под пътен знак Б3 се поставя допълнителна табела Т13, указваща направлението на пътя с предимство в кръстовището.

(4) В случаите по ал. 3 допълнителна табела Т13 се поставя задължително на всеки един от клоновете на кръстовището под пътен знак Б1 или Б2.

(5) Пътен знак Б3 не може да се поставя на входовете на кръгово кръстовище.

Чл. 62. (1) Пътен знак Б4 "Край на пътя с предимство" се поставя преди зоната за изчакване на кръстовище, в което пътят, сигнализиран с пътен знак Б3, престава да има предимство по отношение на другите пътища.

(2) Пътен знак Б4 може да се повтори един или повече пъти преди мястото, в което се прекратява предимството на пътя, като съответните разстояния се указват с допълнителна табела Т1.

Чл. 63. Пътен знак Б5 "Пропусни насрещно движещите се пътни превозни средства!" се поставя преди стеснен пътен участък от дясната страна на водачите на пътните превозни средства, на които се забранява да навлизат в пътния участък, когато преминаването им през него е невъзможно без спиране на насрещно движещите се пътни превозни средства.

Чл. 64. Пътен знак Б6 "Премини, ако пътят е свободен!" се поставя преди стеснен пътен участък от дясната страна на водачите на пътните превозни средства, на които се предоставя предимство за преминаване.

Чл. 65. (1) При сигнализиране на стеснен пътен участък с пътни знаци Б5 и Б6 предимство за преминаване се осигурява на пътните превозни средства, които:

1. се движат по пътно съоръжение с намалена носимоспособност;
2. изкачват наклон и/или пътната лента не осигурява условия за изчакване.

(2) Пътни знаци Б5 и Б6 се поставят на разстояние от 5 до 15 m преди стеснения пътен участък на място, в което водачите на пътните превозни средства трябва да спрат, за да пропуснат насрещно движещите се пътни превозни средства.

(3) С пътни знаци Б5 и Б6 не се използват допълнителни табели.

Раздел III.

Пътни знаци за въвеждане на забрана и за отменяне на въведена забрана - група "В"

Чл. 66. (1) Пътните знаци за въвеждане на забрана и за отменяне на въведена забрана имат формата на кръг с бял фон, червена гранична ивица и символи и надписи в черен цвят.

(2) Различно от оформянето по ал. 1 имат следните пътни знаци:

1. пътен знак В1 - червен фон, без гранична ивица; символът е бял правоъгълник, разположен хоризонтално през центъра;
2. пътни знаци В14, В21, В22, В23 и В30 - с диаметрално разположена червена лента от горен ляв към долен десен квадрант;
3. пътни знаци В24 и В25 - левите символи са червени;
4. пътен знак В27 - със син фон с бял контур и две диаметрално разположени червени ленти с бял контур, съответно от горен ляв към долен десен квадрант и от горен десен към долен ляв

квадрант;

5. пътен знак В28 - със син фон с бял контур и диаметрално разположена червена лента с бял контур от горен ляв към долен десен квадрант;

6. пътен знак В29 - с черна линия, разположена хоризонтално в средата, с черни надписи над и под нея;

7. пътни знаци В31, В32, В33 и В34 - с черна гранична ивица и с по три успоредни черни линии, разположени от горен десен към долен ляв квадрант.

Чл. 67. Изображенията и наименованията на пътните знаци за въвеждане на забрана и за отменяне на въведена забрана са съгласно **приложение № 3**.

Чл. 68. (1) Пътен знак за въвеждане на забрана се поставя непосредствено преди участъка от пътя, за който се отнася забраната.

(2) Пътен знак за отменяне на въведена забрана се поставя на място, в което отпада необходимостта от въведената забрана.

(3) Въведена забрана с пътни знаци В20, В24, В25, В26, В27, В28 и В30 е в сила до следващо кръстовище с републикански или общински път, или улица.

(4) Когато забраната по ал. 3 трябва да се отмени преди следващото кръстовище, крайт на зоната на действие на въведената забрана се определя чрез:

1. пътен знак, който отменя въведената забрана;

2. допълнителна табела Т2, поставена под пътния знак за въвеждане на забрана, когато дължината на зоната на действие на въведената забрана е по-малка от 100 m.

(5) Когато дължината на зоната на действие на въведена забрана с пътни знаци В24 "Забранено е изпреварването на моторни превозни средства с изключение на мотоциклети без кош и мотопеди", В25 "Забранено е на товарни автомобили с допустима максимална маса над 3,5 тона да изпреварват моторни превозни средства с изключение на мотоциклети без кош и мотопеди" и В26 "Забранено е движението със скорост, по-висока от означената" е по-голяма от 4000 m при автомагистрала, скоростни пътища и скоростни градски магистрала и от 2000 m при останалите пътища и улици, пътният знак се повтаря съответно на всеки 2000 m и 1000 m.

(6) В случаите по ал. 5 под пътните знаци, въвеждащи забрана, се поставят допълнителни табели Т2, които указват разстоянието до края на зоната на действие на забраната. Крайт на зоната на действие на забраната задължително се сигнализира със съответния пътен знак за отмяна на забраната.

(7) При въведена от администрацията, управляваща пътя, забрана за движение на определени видове пътни превозни средства в определени дни от седмицата или при високи температури на атмосферния въздух местата за изчакване на пътните превозни средства се сигнализират предварително със съответния забранителен пътен знак, с допълнителна табела, с информация за условията и времетраенето на забраната и с допълнителна табела Т1.

Чл. 69. (1) Когато на едно място са поставени едновременно предупредителен пътен знак за опасност от група "А" и пътен знак за въвеждане на забрана от група "В", действието на въведената забрана е в сила до края на опасността, сигнализирана с предупредителния пътен знак.

(2) В случая по ал. 1, ако разстоянието до края на опасния участък е указано с допълнителна табела Т2, тя задължително се поставя под предупредителния пътен знак.

Чл. 70. Когато ограничението в режима на движение може да се осъществи с пътен знак за въвеждане на забрана от група "В" или с пътен знак със задължително предписание от група "Г", се използва пътен знак от група "Г".

Чл. 71. (1) Пътен знак В1 "Забранено е влизането на пътни превозни средства" се използва за сигнализиране на пътен участък, забранен за движение на пътни превозни средства в едната посока. Пътният знак се поставя в началото на пътния участък.

(2) По начина, посочен в ал. 1, се сигнализират платната за еднопосочно движение на всички

пътища и улици с разделителна ивица без автомагистралите и скоростните пътища.

Чл. 72. (1) Пътен знак В2 "Забранено е влизането на пътни превозни средства в двете посоки" се използва за сигнализиране на пътен участък, затворен за движение на пътни превозни средства и в двете посоки. Пътният знак се поставя в началото на пътния участък, съответно за двете посоки на движение.

(2) На изходите на затворения пътен участък за излизащите от него пътни превозни средства се поставя пътен знак Б1 "Пропусни движещите се по пътя с предимство!" или Б2 "Спри! Пропусни движещите се по пътя с предимство!".

Чл. 73. (1) Пътни знаци В3 "Забранено е влизането на моторни превозни средства, с изключение на мотоциклети без кош и мотопеди", В4 "Забранено е влизането на товарни автомобили", В5 "Забранено е влизането на моторни превозни средства с ремаркета, освен с полуремаркета или единични едноосни ремаркета", В6 "Забранено е влизането на моторни превозни средства с ремаркета", В7 "Забранено е влизането на трактори и самоходни машини", В8 "Забранено е влизането на мотоциклети и мотопеди", В9 "Забранено е влизането на велосипеди", В10 "Забранено е влизането на пътни превозни средства, теглени от животни", В11 "Забранено е влизането на колички за превоз на товари, теглени или бутани от хора", В12 "Забранено е влизането на пешеходци", В13 "Забранено е влизането на пътни превозни средства, обозначени с опознавателен знак опасни товари" и В14 "Забранено е влизането на изобразените пътни превозни средства" се използват за въвеждане на забрана за влизане в пътния участък на изобразените със съответния символ пътни превозни средства.

(2) В символите на съответните пътни превозни средства на пътни знаци В4, В5 и В6 може да се указва с число допустимата максимална маса в тонове. В този случай забраната се отнася само за пътни превозни средства или за състави от превозни средства, чиято маса със или без товар надвишава указаната стойност. Допустимата максимална маса в тонове може да се укаже с число върху силуета на превозното средство, изобразено на пътни знаци В4, В5 и В6, или да се укаже с допълнителна табела Т17.

(3) Пътен знак В9 задължително се поставя на пътен участък, до който успоредно или в непосредствена близост е устроена специална алея за велосипедисти.

(4) Пътен знак В10 се поставя:

1. в населени места - в съответствие с приетата организация на движението;
2. извън границите на населените места - на участъци от републикански пътища I, II и III клас със среднодневна годишна интензивност на движението над 4000 авт./ден.

(5) Под пътен знак В13 с допълнителна табела може да се указват идентификационният код и видът на опасния товар, за който се отнася въведената по ал. 1 забрана.

Чл. 74. Забраните, въведени с пътни знаци В1, В2, В3, В21, В22, В23 и В27, не се отнасят за превозните средства от редовните линии за обществен превоз на пътници, движещи се по утвърдения им маршрут.

Чл. 75. (1) Въведените с пътни знаци В2 и В3 забрани не се отнасят за пътните превозни средства, които са собственост на лица, живеещи в зоната, за която е въведена забраната, както и за пътните превозни средства, които обслужват по утвърден график обекти в сигнализираните пътни участъци.

(2) Забраните, въведени с пътни знаци В2, В3, В14, В27 по отношение на престоя и В28, не се отнасят за пътните превозни средства, обслужващи лица, които притежават документ за инвалидност.

(3) Забраната, въведена с пътен знак В27, не се отнася за пътни превозни средства, превозващи болни до или от здравно заведение, за времето, необходимо за слизване или качване на болния.

Чл. 76. (1) Пътен знак В15 "Забранено е влизането на пътни превозни средства с широчина,

включително и товара, по-голяма от означената" се използва за сигнализиране на прав пътен участък, в който има изградено пътно съоръжение или съществува препятствие на пътя, което ограничава габарита му, така че светлата ширина е по-малка от 3,00 m.

(2) В знака се указва съществуващата светла ширина, намалена с 0,40 m и закръглена към по-ниската стойност с точност до 0,10 m и тя не може да бъде по-голяма от 2,50 m.

Чл. 77. (1) Пътен знак B16 "Забранено е влизането на пътни превозни средства с височина, включително и товара, по-голяма от означената" се използва за сигнализиране на пътен участък, който не се намира във вертикална крива и в който има изградено пътно съоръжение или съществува препятствие на пътя, което ограничава габарита му, така че светлата височина е по-малка от 4,20 m.

(2) В знака се указва съществуващата светла височина под съоръжението (препятствието), намалена с 0,20 m и закръглена към по-ниската стойност с точност до 0,10 m и тя не може да бъде по-голяма от 3,90 m.

Чл. 78. (1) Пътен знак B17 "Забранено е влизането на пътни превозни средства или състав от пътни превозни средства с дължина, включително и товара, по-голяма от означената" се използва за сигнализиране на пътен участък в хоризонтална крива, в който широчината на пътната лента не позволява преминаването на пътни превозни средства или състави, в т.ч. товара им, с дължина над 12 m и ширина 2,60 m без навлизането им в пътната лента за насрещно движение.

(2) В знака се указва допустимата максимална дължина на пътното превозно средство, закръглена към по-високата стойност с точност до 0,50 m и тя не може да бъде по-голяма от 11,50 m.

Чл. 79. (1) Пътни знаци B18 "Забранено е влизането на пътни превозни средства с маса с товар, по-голяма от означената" и B19 "Забранено е влизането на пътни превозни средства с натоварване на която и да е от осите, по-голямо от означеното" се използват за сигнализиране на пътен участък, в който движението на пътни превозни средства с маса или осово натоварване над определените стойности застрашава целостта на пътното съоръжение или на пътната настилка.

(2) В знаците се указват конкретните допустими стойности за маса или натоварване на ос, закръглени към по-ниската стойност с точност до 0,50 тона, и те не могат да бъдат равни или по-големи от съответно 43,5 тона и 11,0 тона.

Чл. 80. (1) Пътни знаци B4, B5, B6, B13, B14, B15, B16, B17, B18 и B19 освен в началото на пътния участък, в който трябва да се въведе забраната, се поставят и предварително, на предходното кръстовище, като разстоянието до мястото на въвеждане на забраната се указва с допълнителна табела T1, а на напречните клонове на кръстовището - с допълнителна табела T11.

(2) Когато началото на пътния участък, в който трябва да се въведе забраната с пътни знаци B4, B5, B6, B13 и B14, е на кръстовище, за сигнализиране на забраната за навлизане в участъка от останалите клонове на кръстовището може да се използва пътен знак Ж5 или Г20.

Чл. 81. (1) Пътен знак B20 "Забранено е движението на пътните превозни средства едно след друго на разстояние, по-малко от означеното" се използва за сигнализиране на пътен участък, в който пътните условия (хлъзгава настилка, ограничена видимост и др.) изискват спазване на определена минимална дистанция между превозните средства.

(2) Когато се налага да се въведе ограничение за минимална дистанция само за определен вид пътни превозни средства, под пътния знак B20 се поставя допълнителна табела T6 със съответния символ.

(3) Пътен знак B20 се използва и в случаите, когато е необходимо да се ограничи броят на пътните превозни средства, едновременно преминаващи върху пътното съоръжение, с оглед предотвратяване на натоварване, превишаващо неговата носимоспособност.

Чл. 82. Пътни знаци B21 "Забранено е завиването надясно", B22 "Забранено е завиването наляво" и B23 "Забранено е завиването в обратна посока" се използват за създаване на необходимата организация на движението.

Чл. 83. (1) Пътен знак B24 "Забранено е изпреварването на моторни превозни средства, с

изключение на мотоциклети без кош и мотопеди" се използва за сигнализиране на пътен участък, в който не е осигурено минималното разстояние за видимост съгласно **приложение № 16**.

(2) Пътен знак В24 задължително се поставя пред тунел с двулентово платно за движение с двупосочно движение.

Чл. 84. (1) Пътен знак В25 "Забранено е на товарни автомобили с допустима максимална маса над 3,5 тона да изпреварват моторни превозни средства, с изключение на мотоциклети без кош и мотопеди" се използва за сигнализиране на пътен участък с надлъжен наклон при изкачване и с дължина, по-голяма от критичната дължина за наклона, съгласно **приложение № 18**.

(2) Когато пътният участък се състои от отсечки с различни наклони, критичната дължина е достигната или надмината тогава, когато сборът на съотношенията $a/A + v/B + c/C$ е по-голям или равен на единица, където а, в и с са дължините на отсечките с различни наклони, а А, В и С - критичните дължини на изкачване за съответните наклони съгласно **приложение № 18**.

(3) Пътен знак В25 се използва за сигнализиране на пътен участък, в който товарните автомобили при изпреварване създават затруднения и опасност за останалите участници в движението.

Чл. 85. В зоната на действие на пътни знаци В24 и В25 не се поставя пътен знак В27 "Забранени са престоят и паркирането".

Чл. 86. (1) Пътен знак В26 "Забранено е движението със скорост, по-висока от означената" се използва за въвеждане на ограничение на допустимата максимална скорост на движение съгласно **чл. 21, ал. 1 от ЗДвП**. Числото върху пътния знак, указващо допустимата максимална скорост на движение, трябва да е кратно на 10.

(2) Когато допустимата максимална скорост предстои да се ограничи с повече от 20 km/h, тя се намалява постепенно, неколkokратно с 20 km/h, като пътен знак В26 се поставя на разстояния съгласно **приложение № 19**.

(3) Когато допустимата максимална скорост на движение се ограничава с 30 km/h, намалението е еднократно.

(4) Когато обзорът на железопътен прелез е ограничен и се налага спиране на пътните превозни средства, скоростта предварително се ограничава с пътен знак В26 до 20 km/h. Пътният знак се поставя преди железопътния прелез над пътен знак А35.3.

Чл. 87. (1) Пътен знак В27 "Забранени са престоят и паркирането" и В28 "Забранено е паркирането" се използват за въвеждане на забрана за престой и/или паркиране в пътен участък, в който спрелите пътни превозни средства затрудняват или пречат на пътното движение, като ограничават видимостта и широчината на платното за движение.

(2) Началото на зоната на действие на пътен знак В27 и В28 може да се сигнализира с допълнителна табела Т3. В допълнителната табела Т3 може да се указва разстоянието в метри до края на зоната на действие на пътния знак.

(3) Продължаването на зоната на действие на пътен знак В27 или В28 се сигнализира с допълнителна табела Т4. В допълнителната табела Т4 могат да се указват разстоянията в метри съответно до началото и до края на зоната на действие на пътния знак.

(4) Когато края на зоната на действие на пътен знак В27 или В28 е преди следващото кръстовище, тя се сигнализира с допълнителна табела Т5. В допълнителната табела Т5 може да се указва разстоянието (в метри) до началото на зоната на действие на пътния знак.

(5) Пътни знаци В27 и В28 се поставят напречно или успоредно на оста на пътя. Под тях се поставят допълнителни табели Т3, Т4 и Т5.

(6) Действието на въведените с пътни знаци В27 и В28 забрани може да се ограничи по отношение на времето (часове, дни) с допълнителните табели Т10, Т15 или Т16.

(7) В населени места пътен знак В28 може да се използва сезонно през зимния период за улеснение при почистването на снега от платното за движение. В този случай под пътния знак се

поставя допълнителна табела T14. През останалите сезони те се свалят или закриват.

(8) Поставянето на пътен знак B27 по улици в населените места се извършва в участъци, където не се налага директно транспортно обслужване на прилежащата територия.

(9) Пътни знаци B27 и B28 не се използват за сигнализиране на местата за платено паркиране.

Чл. 88. Пътен знак B29 "Забранено е преминаването без спиране" се поставя непосредствено преди мястото, в което се налага спиране поради извършване на определени административни процедури. В горната половина на знака се поставя надпис "Митница", "Контрола", "Плащане", "Полиция" и други, който указва конкретната причина, наложила спирането. В долната половина на знака надписът се повтаря, изписан на френски език.

Чл. 89. Пътен знак B30 "Забранена е употребата на звуков сигнал" се използва само извън границите на населени места, в които се налага ограничаване на шума.

Чл. 90. (1) Пътни знаци B31 "Край на въведената с пътен знак забрана за изпреварване", B32 "Край на въведената с пътен знак забрана за изпреварване от товарни автомобили с допустима максимална маса над 3,5 т", B33 "Край на въведената с пътен знак забрана за движение със скорост, по-висока от означената" и B34 "Край на забраните, въведени с пътни знаци" се използват за отмяна на въведени със съответните пътни знаци забрани.

(2) Пътни знаци B31, B32 и B33 не се използват за сигнализиране края на зоната на действие на пътни знаци B24, B25 и B26, когато:

1. зоната на действие на пътните знаци е с дължина не по-голяма от 100 m и е указана с допълнителна табела T2;

2. краят на зоната на действие на пътните знаци съвпада с кръстовище.

(3) Пътни знаци B31, B32 или B33 се използват, когато се отменя една конкретна забрана, въведена с пътен знак B24, B25 или B26.

(4) Пътен знак B34 се използва само в случаите, когато се отменят едновременно две или повече забрани, въведени с пътни знаци B24, B25 или B26.

Раздел IV.

Пътни знаци със задължителни предписания - група "Г"

Чл. 91. (1) Пътните знаци със задължителни предписания имат формата на кръг, син фон, бяла гранична линия и символи в бял цвят.

(2) Различно от оформянето по ал. 1 имат следните пътни знаци:

1. пътен знак Г14б, Г15б, Г16б и Г18 - има червена лента, разположена диаметрално от горен десен към долен ляв квадрант;

2. пътен знак Г19 - символът му е в бял и черен цвят;

3. пътен знак Г20 - има правоъгълна форма, бял фон, черна гранична ивица, изобразен е символът на пътен знак В13, а под него - пътен знак Г1, Г2 или Г3.

Чл. 92. Изображенията и наименованията на пътните знаци със задължителни предписания са съгласно **приложение № 4**.

Чл. 93. Пътните знаци със задължителни предписания се поставят непосредствено преди пътния участък, за който се въвеждат задължителните предписания.

Чл. 94. (1) Пътни знаци Г1 "Движение само направо след знака", Г2 "Движение само надясно след знака", Г3 "Движение само наляво след знака", Г4 "Движение само направо или надясно след знака", Г5 "Движение само направо или наляво след знака" и Г6 "Движение само надясно или наляво след знака" се поставят преди кръстовище или на места, след които движението задължително продължава в предписаната посока (посоки).

(2) Пътните знаци Г4 "Движение само направо или надясно след знака", Г5 "Движение само

направо или наляво след знака" и Г6 "Движение само надясно или наляво след знака" не могат да бъдат замествани с комбинация от пътни знаци, съответно Г1 "Движение само направо след знака" и Г2 "Движение само надясно след знака", Г1 "Движение само направо след знака" и Г3 "Движение само наляво след знака", Г2 "Движение само надясно след знака" и Г3 "Движение само наляво след знака".

Чл. 95. Пътни знаци Г7 "Преминаване само надясно пред знака" и Г8 "Преминаване само наляво пред знака" се поставят на места, пред които движението задължително продължава в предписаната посока.

Чл. 96. Пътни знаци Г9 "Преминаване отдясно на знака" и Г10 "Преминаване отляво на знака" се поставят в началото на острови върху платното за движение, на разделителни ивици, както и пред препятствия върху пътното платно за обозначаване на страната, от която задължително трябва да са заобиколени.

Чл. 97. Пътен знак Г11 "Преминаване отдясно или отляво на знака" се поставя пред препятствие върху платното за движение или на острови и разделителни ивици за указване на възможността за продължаване на движението отляво или отдясно на пътния знак.

Чл. 98. (1) Пътен знак Г12 "Кръгово движение" се поставя непосредствено преди кръстовище, в което движението е кръгово и се извършва само в указаната от стрелките посока.

(2) Когато на входовете на кръговото кръстовище има поставени пътни знаци относно предимството, пътен знак Г12 се поставя под тях.

(3) В кръговото кръстовище пътните знаци относно предимството се поставят отдясно по посока на движението, а при необходимост, в зависимост от конфигурацията на кръстовището, могат да се повторят отляво в направляващия или централния остров.

Чл. 99. Пътен знак Г13 "Пътна лента или платно за движение само на превозни средства от редовните линии за обществен превоз на пътници" се използва за сигнализиране на пътна лента или на платно за движение, предназначени за движение само на превозни средства от редовните линии за обществен превоз на пътници, движещи се по определен маршрут.

Чл. 100. (1) Пътни знаци Г14а "Задължителен път само за велосипедисти и водачи на индивидуално електрическо превозно средство", Г14б "Край на задължителен път само за велосипедисти и водачи на индивидуално електрическо превозно средство", Г15а "Задължителен път само за пешеходци", Г15б "Край на задължителен път само за пешеходци", Г16а "Задължителен път само за пешеходци, велосипедисти и водачи на индивидуално електрическо превозно средство с указано място на движение" и Г16б "Край на задължителен път само за пешеходци, велосипедисти и водачи на индивидуално електрическо превозно средство с указано място на движение" се поставят в началото и края на пътни участъци, предназначени за движение само на съответните участници в движението.

(2) Пътни знаци Г15а и Г15б не се използват за сигнализиране на тротоари.

(3) Разположението на двата символа в пътен знак Г16а указва конкретно коя част от пътя за коя категория участници в движението е предназначена.

Чл. 101. (1) Пътен знак Г17 "Задължителна минимална скорост" се използва за въвеждане на задължение за движение на пътните превозни средства след знака със скорост не по-ниска от посочената стойност.

(2) Задължителната минимална скорост, указвана с пътен знак Г17, не може да е по-ниска от 30 km/h и по-висока от 80 km/h.

Чл. 102. Пътен знак Г18 "Край на задължителната минимална скорост" се използва за обозначаване края на зоната на действие на пътен знак Г17, когато тя не съвпада със следващото кръстовище.

Чл. 103. (1) Пътен знак Г19 "Задължителни вериги за сняг най-малко на две от двигателните колела" се поставя само при необходимост, в началото на пътен участък, в който пътните условия

налагат използване на вериги.

(2) При възможност пътен знак Г19 се поставя на места с изградени извън платното за движение площадки, в които има условия за извършване на монтаж на веригите.

(3) Когато действието на пътен знак Г19 се ограничава само за определен вид пътни превозни средства, това се указва с допълнителна табела Т6.

Чл. 104. Пътен знак Г20 "Задължителна посока за движение на пътни превозни средства, обозначени с опознавателен знак за опасни товари" се използва за въвеждане на задължителна посока на движение на указаните пътни превозни средства. За указване на задължителната посока на движение се използват изображенията на пътни знаци Г1, Г2 и Г3.

Раздел V.

Пътни знаци със специални предписания - група "Д"

Чл. 105. (1) Пътните знаци със специални предписания имат формата на квадрат или правоъгълник. Цветът на фона на пътните знаци е, както следва:

1. за пътни знаци Д1 и Д2:

а) зелен - за автомагистрали и скоростни пътища;

б) син - за пътища извън населените места;

в) бял - за пътища в населените места;

2. за пътен знак Д3:

а) син - за пътища извън населените места;

б) бял - за пътища в населените места;

3. за пътни знаци Д4, Д7, Д8, Д15, Д16, Д17, Д18, Д19, Д20, Д21, Д22, Д23, Д24, Д25, Д25.1, Д25.2, Д26, Д27 и Д28 - син;

4. за пътни знаци Д5, Д6, Д7а, Д8а - зелен;

5. за пътни знаци Д9 и Д10:

а) зелен - за автомагистрали и скоростни пътища;

б) син - за всички останали пътища;

6. за пътни знаци Д11, Д12, Д13 и Д14 - бял.

(2) Символите и надписите на пътните знаци са бели - при зелен или син фон, и черни - при бял фон.

(3) Различно от оформянето по ал. 1 и 2 имат следните пътни знаци:

1. пътни знаци Д6, Д8, Д8а, Д10, Д12 и Д16 - имат червена диагонално разположена лента от горен десен към долен ляв ъгъл;

2. пътен знак Д14 - има три успоредни черни линии, разположени от горен десен към долен ляв ъгъл.

Чл. 106. Изображенията и наименованията на пътните знаци със специални предписания са съгласно **приложение № 5**.

Чл. 107. При поставяне на едно място на пътни знаци от група "Д" с различни цветове на фона те се подреждат от горе надолу, както следва: зелен, син, бял.

Чл. 108. Пътните знаци от група "Д" се използват за въвеждане на специални предписания за участниците в движението и се поставят непосредствено преди местата или участъците от пътя, за които се въвеждат предписанията.

Чл. 109. (1) Пътен знак Д1 "Брой на пътните ленти и посоки за движение по тях" се използва за сигнализиране на пътен участък с две и повече пътни ленти за движение в една посока.

(2) Изображението на пътен знак Д1 трябва да отговаря на следните изисквания:

1. броят на стрелките в знака да съответства на броя на пътните ленти; в знака могат да се указват и пътните ленти, предназначени за насрещно движение;

2. върху правата вертикална част на стрелките за съответните пътни ленти могат да се поставят изображения на пътни знаци от групи "А", "В" и "Г"; пътният знак е в сила само за пътната лента, която съответства на стрелката, върху която е поставен.

Чл. 110. (1) Пътен знак Д2 "Допълнителна пътна лента за бавнодвижещи се пътни превозни средства" се използва за сигнализиране на допълнителна пътна лента при голям надлъжен наклон съгласно **приложение № 12 към чл. 83, ал. 2 от Наредба № РД-02-20-2 от 2018 г. за проектиране на пътища** (Наредба № РД-02-20-2 от 2018 г.) (ДВ, бр. 79 от 2018 г.).

(2) Пътен знак Д2 се поставя само ако дължината на допълнителната лента е по-голяма от 200 m.

(3) Изображението на пътен знак Д2 трябва да отговаря на следните изисквания:

1. броят на стрелките в знака да отговаря на броя на пътните ленти;

2. върху правата вертикална част на стрелките, без най-дясната, може да се поставят изображения на пътни знаци от група "В" и пътен знак Г17 "Задължителна минимална скорост";

3. указваните в изображенията на пътен знак Г17 задължителни минимални скорости трябва да отговарят на изискванията на **чл. 101, ал. 2**;

4. указваната в изображението на пътен знак Г17 задължителна минимална скорост във втората стрелка е определената съгласно **приложение № 12 към чл. 83, ал. 2 от Наредба № РД-02-20-2 от 2018 г.** най-малка допустима скорост на оразмерителен товарен автомобил, закръглена до 10 km/h.

Чл. 111. Пътен знак Д3 "Предварителен избор на пътна лента" се използва за сигнализиране на зона за престорояване на път с най-малко две пътни ленти за движение в една посока, в която водачите на пътни превозни средства заемат пътната лента, съответстваща на желаната посока за продължаване на движението след кръстовището. Изображенията върху пътния знак трябва да съответстват на конфигурацията на конкретната пътна обстановка.

Чл. 112. (1) Пътен знак Д4 "Еднопосочно движение след знака" се използва за сигнализиране на пътен участък между две кръстовища, в който се въвежда движение в една посока. В другия край на пътния участък се поставя пътен знак В1 "Забранено е влизането на пътни превозни средства", с който се въвежда забрана за насрещно движение на пътни превозни средства. Предписанието на пътния знак важи до следващото кръстовище.

(2) Пътен знак Д4 не се използва в случаите, когато е разрешено насрещното движение на превозни средства от редовните линии за обществен превоз на пътници.

Чл. 113. Пътен знак Д5 "Автомагистрала" се използва за сигнализиране на път, за който се прилагат правилата за движение по автомагистрала съгласно **глава втора, раздел XIII от ЗДвП**.

Чл. 114. (1) Пътен знак Д6 "Край на автомагистрала" се използва за сигнализиране на мястото, от което престават да действат правилата за движение по автомагистрала.

(2) За предварително сигнализиране пътен знак Д6 задължително се поставя на разстояние 1500 m преди края на автомагистралата, като това разстояние се указва с допълнителната табела Т1.

(3) Предварително сигнализиране по ал. 2 не се извършва, когато пътният знак Д6 е поставен на връзка на пътен възел.

Чл. 115. Пътни знаци Д7 "Автомобилен път" и Д7а "Скоростен път" се използват за сигнализиране на пътища, за които се прилагат правилата за движение съгласно **глава втора, раздел XIII от ЗДвП**.

Чл. 116. (1) Пътни знаци Д8 "Край на автомобилния път" и Д8а "Край на скоростния път" се използват за сигнализиране на мястото, от което престават да действат правилата за движение по автомобилен път, съответно по скоростен път.

(2) За предварително сигнализиране пътен знак Д8 задължително се поставя на разстояние 750 m преди края на автомобилния път, а пътен знак Д8а - на 1200 m преди края на скоростния път. Тези разстояния се указват с допълнителна табела Т1.

Чл. 117. (1) Пътен знак Д9 "Тунел" се използва за сигнализиране на тунел с дължина, по-голяма от 70 m, в който от водачите на пътни превозни средства се изисква да спазват специалните правила за движение в тунел съгласно **глава втора, раздел XV от ЗДвП**. Пътният знак се поставя пред входа на тунела.

(2) В долната част на пътен знак Д9 или с допълнителните табели Т2 и Т17 могат да се указват дължината и наименованието на тунела.

Чл. 118. Пътен знак Д10 "Край на тунела" се поставя след изхода от тунел, сигнализиран с пътен знак Д9, на мястото, от което се прекратява действието на специалните правила за движение в тунел.

Чл. 119. (1) Пътен знак Д11 "Начало на населено място" се използва за сигнализиране на мястото, от което започват да важат правилата за движение в населено място, и се поставя непосредствено преди застроената със сгради територия.

(2) Ако пътният знак Д11 се намира на републикански път, наименованието на населеното място задължително се повтаря с латински букви, а когато е на общински път - при необходимост.

(3) Когато за територията на населеното място е необходимо да се въведе допустима максимална скорост на движение, различна от определената по **чл. 21, ал. 1 от ЗДвП**, се поставя и пътен знак В26.

Чл. 120. (1) Пътен знак Д12 "Край на населеното място" се използва за сигнализиране на мястото, от което престават да важат правилата за движение в населено място, и се поставя непосредствено след застроената със сгради територия.

(2) За сигнализиране на населени места с население, по-малко от 500 жители, се допуска пътен знак Д12 да се поставя само от лявата страна на пътя, на обратната страна на пътен знак Д11.

(3) Пътен знак Д12 може да се поставя заедно с пътен знак Ж10, с който се указват наименованието на следващото населено място и разстоянието до него.

(4) Наименованието на населеното място в пътния знак Д12 задължително се повтаря с латински букви, ако то е повторено и на пътния знак Д11, обозначаващ началото на същото населено място.

Чл. 121. Когато населеното място се състои от няколко отделни части (квартали, зони и др.), разположени по протежение на пътя на разстояния, по-големи от 1 km една от друга, всяка негова част се сигнализира поотделно с пътни знаци Д11 и Д12, в които отгоре се изписва наименованието на населеното място, а под него - наименованието на квартала или зоната. Наименованието на квартала или зоната не се повтаря с латински букви.

Чл. 122. (1) С пътни знаци Д13 "Начало на зоната на действие на изобразения пътен знак" и Д14 "Край на зоната на действие на изобразения пътен знак" се сигнализират съответно входовете и изходите на зоната, на чиято територия е валидно действието на изобразения пътен знак за въвеждане на специална забрана, задължение или предписание.

(2) С пътни знаци Д13 и Д14, в които е изобразен пътен знак Д20, се сигнализират съответно начало и край на райони, пътища или части от пътища в населени места, определени от собственика или администрацията, управляваща пътя, за зони за платено паркиране в определени часове на денонощието, съгласно **чл. 99 от ЗДвП**.

(3) В долната част на пътни знаци Д13 и Д14 или с допълнителна табела могат да се дават допълнителни указания за конкретни участници в движението, за време на действие на изобразения пътен знак и др.

(4) Пътният знак за край на въведената зона, изобразен върху пътен знак Д14, е черно-бял и се зачертава с три черни линии.

Чл. 123. С пътни знаци Д15 "Начало на жилищна зона" и Д16 "Край на жилищна зона" се сигнализират съответно входовете и изходите на специално устроена зона в населено място, чиито специални правила за движение са определени в **глава втора, раздел XIV от ЗДвП**.

Чл. 124. (1) Пътен знак Д17 "Пешеходна пътека" се използва за сигнализиране на пешеходна пътека тип "Зебра".

(2) Пътният знак Д17 задължително се повтаря от лявата страна на платното за движение, а при липса на видимост на знака - и над платното за движение.

Чл. 125. С пътен знак Д18 "Болница" се сигнализира намираща се в близост до пътя болница или друго лечебно заведение за оказване на болнична помощ. Водачите са длъжни да предприемат мерки за ограничаване на шума от пътните превозни средства.

Чл. 126. (1) Пътни знаци Д19 "Паркинг" и Д20 "Платен паркинг" се използват за сигнализиране на място, предназначено за паркиране на пътни превозни средства без или срещу заплащане на такса за престой.

(2) Пътни знаци Д19 и Д20 могат да се използват и за предварително сигнализиране на посоката и разстоянието до паркинга. Те се поставят:

1. на разстояние 200 m - извън границите на населени места, както и на отклонението за паркинга;

2. съобразно конкретните пътни условия - в населените места.

(3) В долната част на пътни знаци Д19 и Д20 или с допълнителни табели могат да се указват:

1. времето на действие на пътния знак;

2. ограничението във времетраенето на паркирането;

3. посоката и разстоянието до паркинга;

4. видът на пътните превозни средства, за които паркингът е предназначен;

5. начинът на паркиране;

6. място за паркиране на пътни превозни средства, обслужващи хора с увреждания, сигнализирано с пътен знак Д21;

7. начинът на плащане.

Чл. 127. Пътен знак Д21 "Място за паркиране на пътни превозни средства, обслужващи хора с увреждания" се използва за сигнализиране на едно място, предназначено за паркиране само на пътни превозни средства, обслужващи хора с увреждания. При наличие на повече от едно място за паркиране на пътни превозни средства, обслужващи хора с увреждания, броят на местата се означава с допълнителна табела. Пътният знак се поставя самостоятелно.

Чл. 128. (1) Пътни знаци Д22 "Трамвайна спирка", Д23 "Тролейбусна спирка" и Д24 "Автобусна спирка" се използват за сигнализиране началото на спирка на съответните превозни средства от редовните линии за обществен превоз на пътници.

(2) Когато спирката по ал. 1 не е оформена в специално уширение на платното за движение, краят ѝ се определя от края на пътната маркировка М14 или, ако няма такава:

1. на 50 m след пътен знак Д22, Д23 или Д24;

2. от последния указател с номерата на линиите и разписанието на превозните средства за обществен превоз на пътници.

(3) Когато спирката е оформена в специално уширение на платното за движение, пътните знаци Д22, Д23 и Д24 се поставят в началото на скосяването за влизане в уширението.

(4) В долната част на пътни знаци Д22, Д23 и Д24 върху синия фон с бял надпис може да се указва наименованието на спирката.

(5) Пътни знаци Д22, Д23 и Д24 не се поставят заедно с пътен знак В28 "Забранено е паркирането".

Чл. 129. (1) С пътен знак Д25 "За използването на пътя се изисква платена винетна такса" се сигнализира републикански път, чието използване изисква платена винетна такса съгласно **чл. 10, ал. 1, т. 1 от Закона за пътищата (ЗП)**.

(2) С пътен знак Д25.1 "За използването на пътя се изисква платена винетна или тол такса" се сигнализира републикански път от платената пътна мрежа съгласно **чл. 10, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗП**.

(3) С пътен знак Д25.2 "За използването на пътя се изисква платена тол такса" се сигнализира републикански път от платената пътна мрежа съгласно **чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗП**.

(4) Знаците се поставят на мястото, от което възниква задължението за плащане на такса.

Чл. 130. Пътен знак Д26 "Място за паркиране на електрически превозни средства за зареждане" се използва за сигнализиране на място, предназначено само за паркиране на електрически превозни средства по време на зареждане.

Чл. 131. Пътен знак Д27 "Площадка за принудително спиране" се използва за обозначаване на място, което е предназначено за спиране или престой в случай на повреда на пътното превозно средство, здравословни проблеми на водача или пътниците в превозното средство или по независещи от водача причини.

Чл. 132. Пътен знак Д28 "Паркирай и пътувай" се използва за обозначаване на място, което се използва за паркиране на пътни превозни средства и от което има възможност да се премине към транспорт от редовните линии за обществен превоз на пътници.

Раздел VI.

Пътни знаци, даващи допълнителна информация - група "Е"

Чл. 133. (1) Пътните знаци, даващи допълнителна информация - група "Е", имат формата на правоъгълник със зелен фон за автомагистралите и скоростните пътища и син фон за останалите пътища.

(2) Фонът на пътните знаци E22 и E23 и на пътен знак E24, в случаите по **чл. 145, ал. 3 и 4**, е син независимо от мястото на поставянето им.

(3) Пътните знаци от група "Е" имат бяло поле, в което с черен цвят се изобразяват съответните символи и/или надписи.

(4) Различно от оформянето по ал. 1 и 3 имат следните пътни знаци:

1. пътен знак E1 - символът е в червен цвят;

2. пътен знак E2 - символът е изобразен върху син фон с бял цвят, а в бялото поле под него е разположен символ в червен цвят;

3. пътен знак E7 - в горния ляв край на бялото поле се изписват с черен цвят LPG и/или CNG за сигнализиране на бензиностанции, които предлагат втечен нефтен газ LPG и/или компресиран природен газ CNG;

4. пътен знак E20 - със син фон и бял надпис;

5. пътни знаци E22 и E23 - имат съответно по четири и по три полета, разположени едно под друго;

6. пътен знак E25 - символът е в зелен цвят, върху който е поставен символ за електрически ток в бял цвят;

7. пътен знак E26 - символът е в зелен цвят с бял надпис.

(5) В долния край, върху фона на пътните знаци, с бял цвят може да се указват разстоянието, посоката, работното време на обекта или друга допълнителна информация.

Чл. 134. Изображенията и наименованията на пътните знаци, даващи допълнителна информация, са съгласно **приложение № 6**.

Чл. 135. (1) Пътните знаци от група "Е" се използват за даване на информация на участниците в движението, свързана с възможностите за обслужване на пътните превозни средства и пътниците, с наличието на подлези, надлези и маршрути за пешеходци, със състоянието на проходи и с допустимите максимални скорости на движение, както и с местата, на които се осъществява контрол по спазването на правилата за движение с автоматизирани технически средства или системи.

(2) При поставяне на едно място на пътни знаци от група "Е" с различни цветове на фона те се подреждат съгласно изискванията по **чл. 107**.

Чл. 136. (1) Пътните знаци от група "Е" се поставят на отклонението към обектите, които сигнализируют.

(2) За предварително сигнализиране пътните знаци от група "Е" се поставят, както следва:

1. извън границите на населени места, преди обекта или отклонението към него:

а) на автомагистрала - на разстояние от 1000 до 2000 m;

б) на останалите пътища - на разстояние от 200 до 300 m;

2. в населено място - на разстояние от 100 до 150 m преди обекта или отклонението към него, както и на самото отклонение.

(3) Посоката и разстоянието от пътния знак за предварително сигнализиране до обекта се указват в долната част на знака или с допълнителна табела.

Чл. 137. Пътен знак Е1 "Медицински пункт" се използва за сигнализиране на лечебно заведение, в което може да се получи първична медицинска помощ.

Чл. 138. (1) Пътен знак Е2 "Болница със звено за спешна медицинска помощ" се използва за сигнализиране на лечебно заведение с център за спешна медицинска помощ.

(2) Пътен знак Е2 се повтаря на всяко отклонение до лечебното заведение.

Чл. 139. Пътен знак Е3 "Полиция" се използва за сигнализиране на обект на полицейска служба. Надписът в знака се повтаря, изписан на френски език.

Чл. 140. (1) Пътни знаци Е4 "Телефон", Е5 "Автосервиз", Е6 "Автомивка", Е7 "Бензиностанция", Е8 "Информационно бюро за туристи", Е9 "Хотел или мотел", Е10 "Ресторант", Е11 "Кафе", Е12 "Къмпинг за палатки", Е13 "Къмпинг за туристически ремаркета", Е14 "Къмпинг за палатки и туристически ремаркета", Е15 "Туристическа база", Е16 "Място за отдих", Е17 "Начало на пешеходен маршрут", Е18 "Вода за пиене", Е19 "Тоалетна", Е25 "Зарядна станция за зареждане на електрически превозни средства" и Е26 "Зарядна станция за зареждане с водород" се използват за сигнализиране на обекти в близост до пътя, в които участниците в движението могат да ползват услугите, указани със съответните символи.

(2) В долния край на пътен знак Е9 може да се постави надпис "ХОТЕЛ" или "МОТЕЛ".

Надписите се повтарят, изписани на френски език.

(3) Пътен знак Е18 се поставя само когато водата е годна за пиене.

(4) Когато на едно и също място могат да се получат различни видове услуги, на една обща табела може да се поставят до четири изображения на пътни знаци от група "Е".

Чл. 141. (1) Пътен знак Е20 "Такси" се използва за сигнализиране на място, специално устроено за престой на таксиметрови автомобили. Надписът се повтаря, изписан на френски език.

(2) Когато мястото, предназначено за престой на таксиметрови автомобили, заема участък от крайната дясна пътна лента, началото на участъка се сигнализира с пътен знак Е20 и допълнителна табела Т2, указваща дължината на участъка, или с допълнителна табела Т17, означаваща броя на такситата, за които е предназначен участъкът. Участъкът задължително се очертава с пътна маркировка М14 и се нанася надпис "TAXI".

Чл. 142. Пътен знак Е21 "Пешеходен подлез или надлез" се използва за указване входа на подлез или надлез. Знакът се поставя и предварително на разстояние 20 m преди подлеза или надлеза.

Чл. 143. (1) Пътен знак Е22 "Допустими максимални скорости на движение" се използва за указване на допустимите максимални скорости на движение по пътищата в страната. В четирите му правоъгълни бели полета, разположени под опознавателния знак BG "Република България" и надписа "BULGARIA", се нанасят допустимите максимални скорости на движение, както следва:

1. в населени места - чрез изображенията на пътен знак В26 (50 km/h) и символа за населено място съгласно **приложение № 9**;

2. извън границите на населени места - чрез изображенията на пътен знак В26 (90 km/h) и символа за край на населено място;

3. за скоростни пътища - чрез изображение на пътни знаци В26 (120 km/h) и Д7а;

4. за автомагистрали - чрез изображения на пътни знаци В26 (140 km/h) и Д5.

(2) Пътен знак Е22 се поставя при влизане в страната в началото на пътя или в граничните контролно-пропускателни пунктове, а при необходимост - и във вътрешността на страната на пътищата, които представляват участъци от международни пътища.

Чл. 144. (1) Пътен знак Е23 "Проходът е отворен или затворен за движение" се поставя в началото на пътен участък, преминаващ през планински проход, за указване на възможността за преминаване и на условията за движение през него.

(2) Наименованието на прохода се изписва в горната част на знака с бял цвят и може да се повтори, изписан с латински букви.

(3) Условията за движение през прохода се указват с подвижни табели, които се поставят съответно в трите бели полета (1, 2 и 3), разположени под надписа. Цветът на фона и съдържанието на табелите в зависимост от конкретната пътна обстановка са, както следва:

1. при отворен за движение проход:

а) табела 1 е със зелен фон и с надпис "ОТВОРЕН" в бял цвят;

б) табела 2 е с бял фон и в зависимост от състоянието на пътя е без надпис или с изображение на пътен знак Г19;

в) табела 3 е с бял фон без надпис;

2. при затворен за движение проход:

а) табела 1 е с червен фон и надпис "ЗАТВОРЕН" в бял цвят;

б) табела 2 е с бял фон, върху който може да има надпис в черен цвят "ПЪТЯТ Е ОТВОРЕН ДО";

в) табела 3 е с бял фон, върху който може да има надпис в черен цвят с наименованието на населеното място, до което ползването на пътя е възможно.

(4) Надписите на подвижните табели може да се повторят, изписани на френски език, а наименованието на населеното място - с латински букви.

(5) Когато в началото на заснежен пътен участък е поставен пътен знак Г19, в табела 2 на пътен знак Е23 задължително се поставя изображението на пътен знак Г19.

Чл. 145. (1) Пътен знак Е24 "Контрол с автоматизирани технически средства или системи" се използва за сигнализиране на местата на пътя, на които се осъществява контрол по спазването на правилата за движение с автоматизирани технически средства и системи (АТСС).

(2) Когато АТСС по ал. 1 са стационарни, пътен знак Е24 се поставя:

1. на 100 - 150 m пред мястото на АТСС, при пътища и улици с допустима максимална скорост до 50 km/h;

2. на 150 - 250 m пред мястото на АТСС, при пътища и улици с допустима максимална скорост от 50 до 90 km/h;

3. на 250 - 350 m пред мястото на АТСС, при пътища и улици с допустима максимална скорост от 90 до 140 km/h.

(3) При осъществяване на контрола с мобилни автоматизирани технически средства и системи пътен знак Е24 се поставя непосредствено преди началото на обхвата на АТСС.

(4) При осъществяване на контрола с мобилни АТСС във време на движение по определен участък пътен знак Е24 се поставя в началото на контролирания пътен участък. Дължината на пътния участък се сигнализира с допълнителна табела Т2, поставена под знак Е24.

(5) Когато контролът по ал. 1 се осъществява в двете посоки на движение по пътя, за всяка посока се поставя отделен пътен знак Е24.

(6) В случаите на контрол по ал. 3 и 4 пътният знак се поставя на преносима стойка.

Раздел VII.

Пътни знаци за направления, посоки, обекти и други от група "Ж"

Чл. 146. (1) Пътните знаци за направления, посоки, обекти и други от група "Ж" имат формата на квадрат или правоъгълник.

(2) Пътни знаци Ж7 "Указателна стрелка" и Ж8 "Посока към ферибот" имат формата на стрелка.

(3) Фонът на пътните знаци от група "Ж" е, както следва:

1. за пътни знаци Ж1, Ж10, Ж11, Ж14 и Ж15:

а) зелен - за автомагистрали и скоростни пътища;

б) син - за пътища извън границите на населени места;

в) бял - за пътища в населени места;

2. за пътни знаци Ж2 и Ж7:

а) зелен - когато до указаната цел/цели се достига по автомагистрала и скоростен път;

б) син - когато до указаната цел/цели се достига по път извън границите на населени места;

в) бял - когато пътен знак Ж2 се намира на път в населено място и когато до указаната в пътен знак Ж7 цел/цели се достига по път в населено място;

3. за пътен знак Ж16 - жълт;

4. за пътни знаци Ж3, Ж4, Ж5 и Ж8 - бял;

5. за пътен знак Ж6:

а) син - за пътища извън границите на населени места;

б) бял - за пътища в населени места;

6. за пътни знаци Ж9, Ж12, Ж13, Ж17, Ж18, Ж19, Ж20.2 и Ж25.1 - син;

7. за пътен знак Ж20.1 - зелен;

8. за пътни знаци Ж21 и Ж22:

а) зелен - за автомагистрали и скоростни пътища;

б) син - за пътища извън границите на населени места;

9. за пътен знак Ж25.2 - бял;

10. за пътни знаци Ж1, Ж2, Ж6, Ж7 и Ж10 - кафяв, когато те указват посоки само към обекти на културното наследство по [Закона за културното наследство](#), към национални паркове, природни паркове, резервати, защитени местности и природни забележителности по [Закона за защитените територии](#);

11. за пътни знаци Ж3, Ж4, Ж5, Ж7, Ж14, Ж15 и Ж16, когато се използват за въвеждане на временна организация и безопасност на движението - жълт.

(4) Цветът на символите и надписите е:

1. бял - при зелен, син или кафяв фон;

2. черен - при бял или жълт фон;

3. черен и червен - за пътен знак Ж16;

4. бял и червен - за пътни знаци Ж12, Ж13 и Ж18.

(5) Изображенията върху пътни знаци Ж1, Ж3, Ж4, Ж12, Ж14, Ж15, Ж16 и Ж18 трябва да съответстват на конфигурацията на конкретната пътна обстановка.

(6) Когато пътни знаци Ж1, Ж2 и Ж6 указват цели, до които се стига по път, различен от пътя, на който са поставени, наименованията на целите се поставят в правоъгълни полета (вложки) с цвят, съответстващ на пътя, по който се достига до указаните цели, съгласно ал. 3, т. 1, 2 или 5 - [приложение № 20](#).

(7) Когато с пътни знаци Ж1, Ж2, Ж6 и Ж10 се указват посоки към обекти на културното наследство по [Закона за културното наследство](#), включително дестинации за винопроизводство,

към национални паркове, природни паркове, резервати, защитени местности и природни забележителности по **Закона за защитените територии**, наименованията им се поставят в правоъгълни полета (вложки) с кафяв цвят.

Чл. 147. На пътните знаци от група "Ж", които се използват за указване на посоки, може да се поставят в намален размер изображения на други пътни знаци.

Чл. 148. Изображенията и наименованията на пътните знаци за направления, посоки, обекти и други са съгласно **приложение № 7**.

Чл. 149. Когато на едно място се поставят няколко пътни знаци от група "Ж" с различен цвят на фона или на един пътен знак са указани няколко цели в една посока, разположени в полета с различни цветове, те се подреждат от горе надолу според цвета: зелен, син, бял, кафяв.

Чл. 150. Пътните знаци от група "Ж" се използват за:

1. предварително указване на посока;
2. указване на посока;
3. потвърждаване на посока;
4. указване номера на пътя;
5. указване на наименованията и местоположението на обекти, населени места и други и на разстоянието до тях;
6. даване на информация за режима на движение по пътя и др.

Чл. 151. (1) Указването на посока, наименование и местоположение на обекти, населени места и други и на разстоянието до тях се извършва чрез пътни знаци Ж1, Ж2, Ж3, Ж6, Ж7, Ж8 и Ж10.

(2) При указването по улиците в населените места се сигнализират вътрешни цели - обекти и структури на територията му, и външни цели - населени места, до които се достига по републикански или местни пътища. По пътищата извън населените места се сигнализират далечни цели - даващи информация за общото направление на пътя, и близки цели - намиращи се между далечните цели.

(3) Вътрешни цели в населено място са центърът, отделни квартали или жилищни комплекси, индустриални (промишлени) и търговски зони, автогари, жп гари, аерогари, пристанища, туристически обекти и исторически забележителности, паметници и др. Външните цели в населеното място трябва да съответстват на близките и далечните цели, сигнализирани по прилежащата на населеното място пътна мрежа.

(4) Вътрешните цели - център, автогара, жп гара, аерогара, пристанище, туристическите и историческите забележителности, както и външните далечни цели се изписват и на латиница.

(5) Всички цели, сигнализирани на автомагистралите и скоростните пътища, и далечните цели по останалите пътища се изписват и на латиница.

(6) Всяка цел се сигнализира непрекъснато до достигането ѝ.

(7) В наименованията в пътните знаци по ал. 1 и в допълнителна табела Т11 не трябва да има фирми или части от фирми на търговци по смисъла на **чл. 1, ал. 2 от Търговския закон**.

(8) Разстоянието до населено място, което се указва на пътни знаци Ж1, Ж2, Ж3, Ж6, Ж7, Ж8 и Ж10, е от местоположението на пътния знак до центъра на съответното населено място.

Чл. 152. (1) Общините изготвят и поддържат списък на вътрешните и външните цели по уличната мрежа и на далечните и близките цели по местните пътища.

(2) Администрацията, управляваща републиканските пътища, изготвя и поддържа списък на далечните и близките цели по републиканските пътища.

Чл. 153. (1) Пътните знаци от група "Ж", които се използват за предварително указване на посока, се поставят преди кръстовище или пътен възел на разстояние от него, както следва:

1. от 20 до 100 m - на пътища с допустима максимална скорост на движение до 50 km/h;
2. от 150 до 250 m - на пътища с допустима максимална скорост на движение до 90 km/h;
3. не по-малко от 500 m - на автомагистралаи.

(2) Разстоянието от мястото на поставяне на пътния знак до кръстовището или до пътния възел може да се указва в долната част на знака или с допълнителна табела Т1.

(3) В случаите, когато пътни знаци Ж1, Ж2 и Ж6 указват три цели в една посока и надписите трябва да се дублират на латиница, се допуска повторно поставяне на пътния знак с надписи само на латиница на разстояние от първия пътен знак не по-малко от:

1. на автомагистрала, скоростни пътища и скоростни градски магистрали - 150 m;
2. на всички останали пътища и улици - 50 m.

Чл. 154. (1) Пътен знак Ж1 "Предварителен указател" се използва за предварително указване на посоките към съответните цели и на номера на пътя.

(2) Пътен знак Ж1 се поставя:

1. извън границите на населени места - преди пътни знаци А25, А26, А27, А28 и А29 на разстояние 50 m;
2. в населено място - преди кръстовището или пътния възел, в което се отклоняват пътища към указаните в знака цели, на разстояние не по-малко от 50 m;
3. на автомагистрала и на скоростен път - преди пътния възел на разстояние съответно 500 и 1000 m;
4. на скоростна градска магистрала - на разстояние от 250 до 500 m преди мястото, в което забавителният шлюз на отклонението в пътния възел добива пълната си широчина; когато дължината на шлюза е по-голяма от 180 m, се приема, че тази точка отстои на 180 m от върха на пътната маркировка, с която е обозначен разделителният остров при отклонението;
5. на останалите пътища - на разстояние 250 m преди началото на шлюза на отклонението в пътния възел.

Чл. 155. (1) На пътен знак Ж1 схематично се изобразяват видът на кръстовището или пътния възел и направленията на пътищата, които водят към указаните цели, при спазване на следните изисквания:

1. стрелката, обозначаваща главното направление, се изобразява вертикално с връх, насочен нагоре;
2. стрелките за отклоненията се отделят от стрелката за главното направление:
 - а) със заобляне - при автомагистрала, скоростни пътища и скоростни градски магистрали;
 - б) без заобляне - при останалите пътища;
3. в кръстовище с кръгово движение главното направление се изобразява със стрелка, оформена по окръжност; частта от окръжността между последното отклонение и входящото направление се изобразява с прекъсната линия по контура на окръжността.

(2) На автомагистрала, скоростен път и скоростна градска магистрала стрелката за главното направление се нанася в лявата страна на пътен знак Ж1. Стрелките за отклоненията сочат само надясно и са винаги перпендикулярни на стрелката за главното направление.

(3) Върху стрелките на пътен знак Ж1 може да се нанасят изображения на пътни знаци, които дават информация за особеностите на пътя или за режима на движение в съответната посока, като се нанася изображението на не повече от един знак върху всяка стрелка.

(4) В случаите на две отклонения, разположени едно след друго на разстояние не по-голямо от 300 m, може да се използва само един пътен знак Ж1, съдържащ информация и за двете отклонения.

(5) При върха на всяка стрелка се указват:

1. до две цели - когато надписите се повтарят, изписани с латински букви;
2. до три цели - когато надписите не се повтарят с латински букви.

(6) Надписите за целите по отклоняващите се посоки се разполагат под или над съответната стрелка по начин, който не предизвиква заблуда у водачите на пътни превозни средства. Целите се подреждат от горе надолу по реда на достигането им и се подравняват отляво.

(7) Когато пътен знак Ж1 указва посоки към обекти, които се сигнализират с пътни знаци Д19, Д20 и от Е1 до Е19, вместо надписи при върховете на стрелките може да се поставят до три изображения на съответните пътни знаци.

(8) Когато с пътен знак Ж1 се налага едновременното указване на посока към населено място и обект съгласно ал. 7, отгоре се изписва наименованието на населеното място, а под него се поставя изображението на съответния пътен знак. Когато наименованията на населените места са две или три, изображенията на съответните пътни знаци се поставят от дясната им страна.

(9) На пътен знак Ж1 при върховете на стрелките за съответните направления се указват номерата на автомагистрали, скоростни пътища и пътища I и II клас чрез изображенията на пътни знаци Ж20.1, Ж20.2 или Ж21.

(10) На пътен знак Ж1 не се указват разстоянията до целите и обектите.

Чл. 156. (1) Пътен знак Ж2 "Предварително указване на посока към населено място или обект" се поставя преди кръстовище или пътен възел на път с две или повече пътни ленти за движение в една посока или на отклонение към населено място с над 30 000 жители.

(2) Пътният знак по ал. 1 се поставя на портални или конзолни конструкции над платното за движение на разстояние от 120 до 180 m преди кръстовището или пътния възел.

(3) Пътен знак Ж2 се състои от отделни полета или табели - за главното направление и за отклонението. В едно поле се указва само една посока. В случаите на сигнализиране с отделни табели всяка табела се поставя над пътната лента, съответстваща на указаната в нея посока на движение, така че стрелките на пътен знак Ж2 да са разположени в средата или до 1/3 от широчината ѝ.

(4) Броят на стрелките в пътния знак трябва да съответства на броя на пътните ленти на входа на кръстовището.

(5) Стрелката, обозначаваща главното направление, се изобразява вертикално с връх, насочен нагоре. Тя се поставя:

1. от двете страни на надписите - при две пътни ленти, в указаната посока;
2. под надписите - при три пътни ленти, в указаната посока.

(6) Посоките за дясното и лявото направление се обозначават със стрелки, наклонени под ъгъл 45° и насочени надясно или наляво. Стрелката се изобразява от страната на съответното отклонение, а надписът с наименованието на целта - вляво или вдясно от нея. На знака не се изобразяват хоризонтални стрелки.

(7) Броят на надписите в пътен знак Ж2 се определя в съответствие с изискванията по **чл. 155, ал. 5**.

(8) На пътен знак Ж2 може да се указват номерата на автомагистрали, скоростни пътища и пътища I и II клас чрез изображения на пътни знаци Ж20.1, Ж20.2 или Ж21, които се поставят при крайните стрелки.

(9) На пътен знак Ж2 не се указват разстоянията до целите и обектите.

Чл. 157. Пътен знак Ж3 "Предварителен указател за отклоняване на движението" се използва за даване на предварителна информация на водачите на пътни превозни средства за предстоящо отклоняване на движението по обходен път поради въведена забрана за навлизане в пътен участък на:

1. всички видове пътни превозни средства;
2. определен вид пътни превозни средства;
3. пътни превозни средства с широчина, височина, дължина или маса, вкл. товара, по-голяма от указаната.

Чл. 158. Изображението на пътен знак Ж3 трябва да отговаря на следните изисквания:

1. пътният участък, за който е въведена забрана за навлизане, се изобразява с вертикална стрелка, насочена нагоре; над върха ѝ се поставя надпис с наименованието на населеното място или

обекта, до който води пътят; обходният път се указва схематично вляво или вдясно на стрелката, обозначаваща основното направление, в зависимост от действителното му разположение;

2. конкретната забрана се указва върху стрелката, обозначаваща основното направление, чрез изображението на пътен знак от група "В" (от В1 до В8, В10 и от В13 до В19); за изключване на определен вид пътни превозни средства от забраната, въведена с пътен знак В2, под неговото изображение се поставя изображението на допълнителна табела Т7 със съответния символ;

3. допълнително могат да се указват наименованията на населени места или обекти, през които преминава обходният път, както и неговата дължина в километри; дължината на обходния път се указва с число, което се изписва встрани от схемата, от страната на обходния път.

Чл. 159. (1) Пътен знак Ж4 "Предварителен указател за завиване" се използва в населени места, в които е въведена забрана за движение в определена посока, и за да продължи движението в същата посока, се налага заобикаляне на жилищни квартали, зелени площи, сгради и др. На знака схематично се изобразяват конкретната пътна обстановка и маршрутът на движение.

(2) Пътен знак Ж4 се поставя на разстояние от 50 до 100 m преди кръстовището, от което започва указаният заобиколен маршрут.

Чл. 160. (1) Пътен знак Ж5 "Предварителен указател за посоката на движение на означения вид пътни превозни средства" се използва за предварително указване на задължителната посока за движение на пътните превозни средства, чиито символи са изобразени в пътния знак.

(2) Пътен знак Ж5 се поставя преди кръстовището с указана задължителна посока на движение на разстояние, както следва:

1. в населените места - 50 m;
2. извън границите на населените места - 100 m.

(3) Под символа на пътното превозно средство може да се указва с число допустимата му максимална маса в тонове. В този случай задължителната посока за движение се отнася само за пътни превозни средства или за състави от превозни средства, чиято маса надвишава указаната стойност.

Чл. 161. (1) Пътен знак Ж6 "Указателна табела" се използва за сигнализиране на повече от една цел (населени места или обекти). На знака се указват наименованията на целите, посоките и разстоянията до тях в километри и номерата на автомагистрала, скоростни пътища и пътища I и II клас.

(2) Пътен знак Ж6 не се използва за сигнализиране на автомагистрала, скоростни пътища и скоростни градски магистрали.

(3) Пътен знак Ж6 се поставя:

1. непосредствено преди кръстовище;
2. вместо пътен знак Ж1 като предварителен указател в случаите, когато на кръстовището е поставен пътен знак Ж6 или Ж7; в този случай не се посочват разстоянията до целите, а с допълнителна табела се указва разстоянието до кръстовището.

(4) Пътен знак Ж6 в зависимост от броя на указваните посоки може да има от две до три полета, разположени едно под друго по направления в следния ред: право, ляво и дясно. В едно поле може да се изобразяват само една стрелка и до три надписа за цели и разстоянията до тях. Разстоянията се указват след надписите. Целите в полето се подреждат от горе надолу по реда на достигането им.

(5) Не се допуска в знака да се разполага само едно поле - за дясно или ляво направление.

(6) Посоката за право направление се обозначава с вертикална стрелка, чийто връх е насочен нагоре. Стрелката се изобразява в лявата страна на знака, а надписите с наименованията се разполагат вдясно от нея.

(7) Посоките за дясно или ляво направление се обозначават със стрелка, чийто връх е насочен нагоре, наклонена под ъгъл 45° спрямо правото направление, когато пътищата се отклоняват

под ъгъл, по-малък от 70°, или с хоризонтална стрелка - за по-големите ъгли на отклонение. Стрелката се изобразява от страната на съответното отклонение, а надписите с наименованията на целите се разполагат вдясно или вляво от нея.

(8) На пътен знак Ж6 задължително се указват номерата на автомагистрала и пътища I и II клас чрез изображенията на пътни знаци Ж20.2 или Ж21, които се поставят преди надписите.

Чл. 162. (1) Пътен знак Ж7 "Указателна стрелка" се използва за указване посоката на движение към населено място или друг обект. Той се поставя на кръстовища и на пътни възли за указване на мястото за отклоняване на движението от правото направление и при излизане от автомагистрала, скоростен път или скоростна градска магистрала към път от по-нисък клас. Пътният знак може да се повтори отляво на пътя, в средната разделителна ивица или на остров върху платното за движение.

(2) Пътен знак Ж7 не се използва за сигнализиране на крайпътен обект.

(3) С пътен знак Ж7 се указват наименованието на населеното място (обекта), номерът на автомагистрала, скоростни пътища и пътища I и II клас, номерът на велосипеден маршрут и разстоянието до указаната цел при спазване на следните изисквания:

1. номерът на пътя се указва чрез изображението на пътен знак Ж20.1, Ж20.2 или Ж21 и се поставя, както следва:

а) преди надписа - за отклонения вдясно;

б) след надписа - за отклонения вляво;

2. номерът на велосипедния маршрут се указва чрез изображението на пътен знак Ж25.1 и Ж25.2 и се поставя, както следва:

а) преди надписа - за отклонения вдясно;

б) след надписа - за отклонения вляво;

в) непосредствено под номера на пътя, когато номерата са от една и съща страна на надписа;

3. надписът с наименованието на целта се поставя в средата;

4. разстоянието до целта в километри се поставя откъм върха на стрелката.

(4) Пътен знак Ж7 може да съдържа до два надписа: за целта и разстоянието до нея, и при необходимост - повторение на надписа на латиница, поставен под надписа на кирилица. При указване на посока към обекти, които се сигнализират с пътни знаци Д19, Д20 и от Е1 до Е19, вместо надписи се поставят изображенията на съответните знаци.

(5) Допуска се в населено място с пътен знак Ж7 да не се указва разстоянието до сигнализираната цел. В този случай след края на населеното място задължително се поставя пътен знак Ж10 "Потвърждаване на посоката към населено място".

(6) На едно място могат да се поставят не повече от четири знака за една посока или не повече от четири знака с един и същи цвят. Знаците се подреждат по цветове съгласно **чл. 149**.

(7) При указване на различни цели в една посока знаците за съответните цели са с еднаква дължина и се подреждат от горе надолу по реда на достигането им.

(8) Когато на едно място се поставят едновременно няколко знака Ж7 за указване на цели в лява и дясна посока, те се разполагат един до друг, а при липса на място - един под друг на разстояние 5 cm, като отгоре се поставя знакът за лявата посока.

(9) Когато с пътен знак Ж7 се указва посока към населено място или обект и се заплаща такса за използването на пътя до достигането им, на знака задължително се изобразява пътен знак В29 "Забранено е преминаването без спиране".

(10) Когато с пътен знак Ж7 се сигнализира отклоняване на движението поради извършване на строителство или ремонт на пътен участък, знакът е с надпис "Обход".

Чл. 163. Пътен знак Ж8 "Посока към ферибот" се използва за сигнализиране на път, водещ до ферибот. Той се поставя на кръстовища и пътни възли за указване на отклонението от правото направление. Пътният знак може да се повтори отляво на пътя в средната разделителна ивица или на

остров върху платното за движение.

Чл. 164. (1) Пътен знак Ж9 "Място за завиване в обратна посока" се използва за сигнализиране на място извън кръстовище, специално устроено за завиване в обратна посока.

(2) На път със средна разделителна ивица и пътна лента, предназначена за обратен завой, пътен знак Ж9 се поставя само отляво на платното за движение.

Чл. 165. (1) Пътен знак Ж10 "Потвърждаване на посоката към населено място" се използва за указване на посока за движение към населени места. С него се указват не повече от четири населени места, като надписите с наименованията им се подреждат от горе надолу по реда на достигането им.

(2) Преди наименованията на населените места може да се укаже номерът на пътя, а след наименованията - разстоянията до тях.

(3) Пътен знак Ж10 се поставя:

1. след пътен възел - на 500 m от края на ускорителния шлюз;
2. след кръстовище извън границите на населени места - на 250 m от края на ускорителния шлюз или заустващата крива;
3. след края на населено място - на 250 m след пътен знак Д12 "Край на населеното място";
4. преди населено място с над 30 000 жители - на разстояние 10 и 5 km преди него.

(4) Когато надписите са повече от два и се дублират на латиница, те се поставят на отделна табела след табелата на кирилица на разстояние 50 m.

(5) Пътен знак Ж10 не се поставя след кръстовище, сигнализирано с пътен знак Ж6 "Указателна табела".

Чл. 166. (1) Пътен знак Ж11 "Наименование на обект" се използва извън границите на населени места за сигнализиране на тунел, местност, проход, планински връх, река, туристическа забележителност и други обекти от регионално и национално значение, които могат да представляват интерес за пътниците. Знакът може да се използва и за обозначаване на границата между две съседни териториално-административни единици.

(2) Когато пътен знак Ж11 се използва за сигнализиране на проход, освен наименованието на прохода в знака може да се укаже с число най-високата кота при преминаване през прохода.

(3) Когато пътен знак Ж11 се използва за обозначаване на границата между две съседни териториално-административни единици, лицето му задължително е успоредно на оста на пътя.

Чл. 167. (1) Пътен знак Ж12 "Пресичаният път е без изход" се поставя непосредствено преди кръстовището, от което се отклонява пътят без изход.

(2) Пътен знак Ж12 може да се използва и за предварително указване на път без изход, поставен заедно с допълнителна табела Т1, указваща разстоянието до отклонението на пътя без изход.

Чл. 168. Пътен знак Ж13 "Път без изход" се поставя непосредствено след кръстовището, от което започва пътят без изход.

Чл. 169. (1) Пътен знак Ж14 "Начало на пътна лента" се използва за сигнализиране на начало на пътна лента на път, на който броят на лентите се увеличава. Броят на стрелките в знака и тяхното изображение трябва да съответстват на броя на пътните ленти и тяхното разположение.

(2) Върху правата част на стрелките в пътни знаци Ж14 може да се поставят изображения на пътни знаци за въвеждане на забрана или предупреждаване за опасност. Действието на знака е в сила само за съответната пътна лента.

(3) Пътните знаци Ж14 и Ж15 не се използват за сигнализиране на специализирани пътни ленти по смисъла на наредбата по **чл. 14, ал. 1 от ЗДвП** за условията и реда на използване на пътната маркировка, за движение на автобуси и тролейбуси от редовните линии за обществен превоз на пътници, за престой и паркиране и други, както и на ленти за забавяне и ускоряване.

Чл. 170. Пътен знак Ж15 "Край на пътна лента" се използва за сигнализиране на край на пътна лента на път, на който броят на лентите се намалява. Броят на стрелките в знака и тяхното

изображение трябва да съответстват на броя на пътните ленти и тяхното разположение.

Чл. 171. (1) Пътен знак Ж16 "Преминаване в платното за насрещно движение" се използва за сигнализиране на строителство или ремонт върху пътен участък, когато съществува възможност за организиране на двупосочно движение върху пътните ленти за насрещно движение.

(2) Пътен знак Ж16 се поставя при условията и по реда на наредбата по **чл. 3, ал. 4 от ЗДвП**.

(3) Схемата, изобразена на пътен знак Ж16, трябва да съответства на действителната конфигурация на пътя, на броя на пътните ленти и на действителните посоки на движение на пътните превозни средства.

Чл. 172. (1) Пътен знак Ж18 "Пътна лента със съоръжение за аварийно спиране" се използва на пътен участък със стръмен наклон при спускане, сигнализиран с пътен знак А5, за обозначаване началото на пътна лента с изградено съоръжение за аварийно спиране на пътни превозни средства, получили техническа неизправност.

(2) Схемата на пътен знак Ж18 трябва да съответства на действителното разположение на пътната лента със съоръжението за аварийно спиране спрямо пътя.

(3) Пътен знак Ж18 може да се използва и за предварително сигнализиране, като се постави преди началото на пътната лента с указаното съоръжение заедно с допълнителна табела Т1.

Чл. 173. (1) Пътен знак Ж19 "Препоръчителна скорост" указва на водачите на пътни превозни средства препоръчителната скорост на движение.

(2) Пътен знак Ж19 може да се използва заедно с предупредителните пътни знаци за опасност.

(3) Пътен знак Ж19 се използва и за указване на препоръчителната скорост на движение по маршрут с координирано управление на светофарните уредби на принципа "зелена вълна".

Чл. 174. (1) Пътни знаци Ж20.1 "Номер на автомагистралата по националната класификация", Ж20.2 "Номер на пътя по националната класификация" и Ж21 "Номер на пътя по международната класификация" се използват за указване на номера на републиканските пътища. Съответният знак се поставя след кръстовище, пътен възел или населено място.

(2) Пътен знак Ж20.2 не се използва за сигнализиране на местни пътища.

(3) Когато пътят има номер едновременно по националната и международната класификация, съответните пътни знаци се поставят един до друг или един под друг, като отляво или отгоре се поставя пътен знак Ж20.2.

Чл. 175. (1) Пътен знак Ж22 "Километров знак" се използва за обозначаване на километража на републиканските и местните пътища. Знакът се поставя отдясно, в края на банкета или на друго подходящо място в обхвата на пътя на всеки кръгъл километър по посока на растящия километраж.

(2) На автомагистрала и на пътища със средна разделителна ивица пътен знак Ж22 се поставя в средната разделителна ивица.

Чл. 176. (1) Пътни знаци Ж25.1 "Номер на велосипеден маршрут по международната класификация" и Ж25.2 "Номер на велосипеден маршрут по националната класификация" се използват за указване на номера на съответния велосипеден маршрут.

(2) Пътни знаци Ж25.1 и Ж25.2 се поставят върху пътен знак Ж7, когато съответният велосипеден маршрут съвпада с посоката на указаното на пътен знак Ж7 населено място.

(3) Пътни знаци Ж25.1 и Ж25.2 могат да се поставят самостоятелно след кръстовище, пътен възел или населено място за указване на велосипедния маршрут.

Раздел VIII.

Допълнителни табели - група "Т"

Чл. 177. (1) Допълнителните табели - група "Т", имат формата на квадрат и правоъгълник.

Цветът на фона е бял, а на символите, надписите и граничната линия - черен.

(2) Различно от оформянето по ал. 1 има табела Т16 "Неработни дни", която е с червена лента, диагонално разположена от горен десен към долен ляв ъгъл.

(3) Табела Т17 "Табела с текст", когато се използва за въвеждане на временна организация и безопасност на движението, има жълт фон.

Чл. 178. Изображенията и наименованията на допълнителните табели са съгласно **приложение № 8.**

Чл. 179. (1) Допълнителните табели се поставят заедно с други пътни знаци за указване на:

1. времето на действие на пътния знак;
2. разстоянието до началото на зоната на действие на пътния знак;
3. дължината на зоната на действие на пътния знак;
4. категориите участници в движението, за които се отнася пътният знак, и др.

(2) Когато под един пътен знак се налага поставянето на повече от една допълнителна табела, символите им може да се изобразят един под друг в обща табела.

Чл. 180. С допълнителна табела Т1 "Разстояние до" се указва разстоянието от пътния знак, под който тя е поставена, до мястото, от което започват да действат въведените с пътния знак забрана, задължение, специално предписание или разстояние до сигнализирания обект.

Чл. 181. Допълнителна табела Т2 "Дължина на" указва дължината на зоната на действие на въведената забрана, задължение или специално предписание.

Чл. 182. (1) Допълнителни табели Т3 "Начало на зоната на действие на пътни знаци В27 и В28", Т4 "Продължаване на зоната на действие на пътни знаци В27 и В28" и Т5 "Край на зоната на действие на пътни знаци В27 и В28" се поставят, както следва:

1. Т3 - на мястото, в което се въвежда забраната;
2. Т4 - в средата на зоната на действие на забраната;
3. Т5 - на мястото, в което престава да действа въведената забрана.

(2) Допълнителните табели Т3, Т4 и Т5 се поставят перпендикулярно и успоредно на платното за движение.

(3) Когато забраната, въведена с пътен знак В27 или В28, се отнася за пътен участък с дължина до 20 m, може да се постави само една от табелите Т3, Т4 или Т5, която указва дължината на зоната на действие на забраната.

Чл. 183. (1) Допълнителни табели Т6 "Пътно превозно средство, за което се отнася действието на пътния знак" и Т7 "Пътно превозно средство, за което не се отнася действието на пътния знак" се поставят под пътните знаци от групи "А", "В" и "Г", за да указват за кои участници в движението се отнася или не се отнася действието на знака.

(2) При необходимост под символа на превозното средство може да се укаже допустима максимална маса в тонове. В този случай действието на знака съответно се отнася или не се отнася само за пътни превозни средства или за състави от превозни средства, чиято маса надвишава указаната стойност.

Чл. 184. Допълнителна табела Т8 "Разстояние до пътен знак В2" се поставя под пътен знак В1 съгласно изискванията на **чл. 60, ал. 4** за указване на разстоянието между двата пътни знака.

Чл. 185. Допълнителна табела Т9 "Стрелка" се използва на пътища с две и повече пътни ленти за движение в една посока. Тя се поставя под пътния знак, с който се въвеждат забрана, задължение или специално предписание, за указване на пътната лента, за която действието на знака е в сила.

Чл. 186. (1) Допълнителна табела Т10 "Време на действие на пътния знак" се използва за указване на часовете от денонощието, през които е валидно действието на знака.

(2) При необходимост надписът на табела Т10 може да се постави в една обща табела със символа на табела Т15 или Т16.

(3) Табела Т10 не може да се поставя под пътни знаци В24, В25 и В26.

Чл. 187. (1) Допълнителна табела Т11 "Посока към обект" се използва за указване на посока, а при необходимост - и на разстояние до сигнализиран обект.

(2) Допълнителна табела Т11 се поставя само ако входната пътна връзка към сигнализирания обект не се намира от дясната страна на пътя, на който е поставена табелата.

Чл. 188. Допълнителна табела Т12 "Начин на паркиране на пътните превозни средства" се използва за указване на начина на паркиране на пътните превозни средства и се поставя под пътни знаци Д19, Д20 и Д21 и под В28, когато при определени условия се допуска паркиране. Изображението на табелата следва да указва конкретния начин на паркиране.

Чл. 189. (1) Допълнителна табела Т13 "Направление на пътя с предимство в кръстовището" се поставя под пътни знаци Б1, Б2 и Б3 на кръстовища, в които пътят с предимство променя направлението си.

(2) Схемата на табелата трябва да съответства на действителната конфигурация на кръстовището.

Чл. 190. (1) Допълнителни табели Т14 "При сняг и зимни условия" и Т14.1 "При дъжд и мокра настилка" се поставят под пътен знак А15, когато трябва да се укаже на водачите на пътните превозни средства, че пътният участък е хлъзгав поради овлажняване или заледяване в резултат на специфични атмосферни условия, при снеговалеж или при дъжд.

(2) В населени места табела Т14 се поставя под пътен знак В28, като се използва сезонно - само през зимния период, за улесняване почистването на снега от платното за движение.

Чл. 191. (1) Допълнителни табели Т15 "Работни дни" и Т16 "Неработни дни" се поставят под пътни знаци от групи "В" и "Г" за указване на дните, в които е в сила действието на пътните знаци.

(2) За работни дни се считат дните от понеделник до петък включително, а за неработни - почивните дни (събота, неделя и официалните празници).

Чл. 192. Допълнителна табела Т17 "Табела с текст" се поставя под пътен знак в случаите, когато е необходимо да се изясни или ограничи неговото действие и това не може да се изпълни с други допълнителни табели.

Чл. 193. Допълнителна табела Т18.1 "Принудително отстраняване на ППС" се поставя в случаите, когато се прилага принудителна мярка за преместване на паркирано пътно превозно средство без знанието на неговия собственик или на упълномощения от него водач. Тя се поставя под пътни знаци В27, В28, под Д13, когато указва зона, забранена за паркиране, или под Д19, Д20, Д21, когато се отнася до нарушение на ограничението за предназначение, времетраене или часови пояс на мястото за паркиране.

Чл. 194. Допълнителна табела Т18.2 "Поставяне на ограничителни средства" се поставя в случаите, когато се използва техническо средство за принудително задържане на пътното превозно средство, за което не е заплатена дължимата цена за паркиране по **чл. 99, ал. 3 от ЗДвП**. Тя се поставя под пътни знаци В27, В28, Д20 или Д13, когато указва зона, забранена за паркиране.

Глава четвърта.

ДРУГИ СРЕДСТВА ЗА СИГНАЛИЗИРАНЕ

Чл. 195. Другите средства за сигнализиране са с форма, сигнатура и наименование съгласно **приложение № 21**.

Чл. 196. Другите средства за сигнализиране не се поставят над платното за движение.

Чл. 197. (1) Направляващото стълбче С1 има бял цвят, а в горната си част - черна, наклонена към платното за движение, ивица с разположени в нея светлоотразяващи правоъгълници.

(2) Светлоотразяващите правоъгълници са:

1. червени - на разположените вдясно на платното за движение стълбчета;

2. бели - на разположените вляво на платното за движение стълбчета.

(3) Направляващите стълбчета задължително се използват за очертаване края на платното за движение на всички пътища извън населените места и на скоростни градски магистрали в населените места. Те се поставят от двете страни на пътя, по външния край на банкета, на разстояние едно от друго, както следва:

1. в прави пътни участъци и при хоризонтални криви с радиус, равен или по-голям от 600 m - 50 m, а на автомагистрали и скоростни пътища - 100 m;

2. на участъци в хоризонтална крива или в изпъкнала вертикална крива съгласно

приложение № 22.

(4) Направляващи стълбчета C1 не се поставят заедно със светлоотразители C14.

Чл. 198. (1) Направляващите стълбчета C1 трябва да отговарят на изискванията на БДС EN 12899-3 "Неподвижно закрепени вертикални пътни знаци. Част 3: Направляващи стълбчета" (БДС EN 12899-3). Размерите им трябва да съответстват на посочените в БДС 1517.

(2) Направляващите стълбчета C1 трябва да са от типовете D1, D2 или D3, посочени в БДС EN 12899-3.

(3) Светлоотразяващите правоъгълници на направляващите стълбчета C1 трябва да са от тип R1, класове RA1, RA2 и клас 3 съгласно БДС EN 12899-3. Клас 3 се прилага при направляващи стълбчета C1, поставени на автомагистрали, скоростни пътища и скоростни градски магистрали, клас RA2 - на пътища I и II клас, клас RA1 - на пътища III клас и на общински пътища.

(4) Направляващите стълбчета C1 трябва да имат устойчивост на вятър най-малко клас WL1 съгласно БДС EN 12899-3. Светлоотразяващите им правоъгълници трябва да имат устойчивост на динамичен удар най-малко DH1 съгласно същия стандарт.

(5) На един пътен участък трябва да се използват направляващи стълбчета C1 от един тип и клас.

Чл. 199. (1) Ограничителни табели C4.1, C4.2, C4.3 и C4.4 имат формата на правоъгълник, чиято по-дълга страна е разположена вертикално. Табели C4.1 и C4.2 са оцветени с успоредни, еднакви по широчина червени и бели ивици, насочени под наклон 45° към платното за движение. Табели C4.3 и C4.4 са с червен фон и с две перпендикулярни, еднакви по широчина бели ивици, насочени под наклон 45° към и извън платното за движение.

(2) Ограничителните табели се използват за сигнализиране изменението на широчината на платното за движение.

(3) Ограничителните табели се поставят от страната на стеснението: C4.1 и C4.3 - отляво, или C4.2 и C4.4 - отдясно на платното по посока на движението.

(4) Ограничителни табели C4.1 и C4.2 се поставят и под пътни знаци Г9 или Г10, когато с тях се сигнализират разделителни ивици или острови на платното за движение.

(5) Не се допуска едновременно поставяне на табели C4.1 и/или C4.2 с табели C4.3 и/или C4.4 в зоната на видимост на водача на пътното превозно средство.

(6) Ограничителни табели не се поставят под пътен знак Г11.

Чл. 200. Табелата с направляващи стрелки има формата на правоъгълник, върху който са нанесени червени и бели стрелки. Тя се изпълнява в три разновидности, както следва:

1. табела с направляващи стрелки C6.1 се поставя при изменение посоката на пътя и при ограничена видимост в крива или в близост до препятствия; върховете на стрелките са насочени вляво или вдясно в зависимост от изменението на посоката на движение;

2. табела с направляващи стрелки C6.2 се използва на Т-образно кръстовище и на криви с малки радиуси, като върховете на стрелките сочат двете възможни посоки на движение;

3. табела с направляващи стрелки C6.3 се използва за сигнализиране на остров или препятствие върху платното за движение в случаите, когато движението на пътните превозни средства може да продължи и от двете им страни; табелата може да се поставя и под знак Г11; тя се

поставя така, че върховете на стрелките да сочат нагоре.

Чл. 201. (1) Табела с направляваща стрелка С7 има квадратна форма, бял фон и червена стрелка, чийто връх сочи посоката на движение. Тя се използва в криви, за да указва изменението на посоката на движение.

(2) Табелите С7 задължително се поставят на опасни хоризонтални криви по смисъла на **Чл. 24, ал. 1.**

(3) Табелите С7 се поставят от външната страна на хоризонталната крива.

(4) Табелите С7 за противоположните посоки на движение може да се поставят на един стълб, като вътрешният ъгъл между тях е прав, съгласно буква "а" на **приложение № 23.**

(5) Табелите с направляваща стрелка С7 по хоризонталната крива се разполагат съгласно буква "б" на **приложение № 23**, като се определят:

1. линията на края им от външната страна на хоризонталната крива, на разстояние най-малко 0,50 m от крайната линия;

2. точките на първата и последната табела С7 като пресечни точки на продължението на крайните линии с линията по т. 1;

3. дължината L на линията между точките на първата и последната табела С7;

4. теоретичното разстояние между местата на табелите Sc в таблицата на буква "в" на **приложение № 23**;

5. броят на междинните разстояния между табелите $n=L/Sc$, който се закръглява на цяло число;

6. действителното разстояние между табелите $Sa=L/n$;

7. броят на стълбовете с по две табели С7 $N=n+1$.

Чл. 202. (1) Светлоотразителят С14.1 има трапецовидна форма, а светлоотразителят С14.2 - правоъгълна форма. Те се използват за сигнализиране на пътни съоръжения, в т.ч. на предпазни огради, подпорни стени, стени на тунели, стълбове, устои на мостове и други, разположени в непосредствена близост до платното за движение.

(2) Светлоотразителите се поставят по дължината на съоръженията така, че отдясно по посока на движението да е светлоотразителят с червен цвят, а отляво - светлоотразителят с бял цвят. При еднопосочно движение в платното за движение светлоотразителите отдясно и отляво са с червен цвят.

(3) Разстоянието между светлоотразителите С14 в прав участък е 12,00 m, а в хоризонтална крива - съгласно **приложение № 24.**

Чл. 203. (1) Гъвкавите ограничители (С21) се използват за ограничаване на зоните със строителни и монтажни работи, за отбивки и насочвания, за указване на зони на произшествия или за постоянно или временно отделяне на противоположни посоки на движение.

(2) Гъвкавите ограничители са с размер, по-голям от 200 mm, с две или три светлоотразителни жълти ивици или стикери от фолио клас II.

(3) Гъвкави ограничители с размер, равен и по-голям от 300 mm, и с три светлоотразителни жълти ивици или стикери от фолио клас II се използват за автомагистрала, скоростни пътища и скоростни градски магистрала и пътища от първи клас.

Глава пета.

ПЪТНИ ЗНАЦИ С ПРОМЕНЯЩИ СЕ СЪОБЩЕНИЯ

Чл. 204. (1) Външната форма на корпуса на ПЗПС е квадратна или правоъгълна.

(2) Пътните знаци с променящи се съобщения са:

1. предефинирани, когато могат да изобразяват само определени, предварително проектирани пиктограми;

2. матрични, когато могат да изобразяват неограничен вид пиктограми.

(3) Визуализацията в цветово отношение на ПЗПС до тяхното стандартизиране е съгласно:

1. **приложение № 25** за предефинирани ПЗПС;

2. **приложение № 26** за матрични ПЗПС.

Чл. 205. (1) В зависимост от знаците, които визуализират, и информацията, която предоставят, ПЗПС се разделят на:

1. тип А - за забрани, ограничения и задължителни предписания;

2. тип Б - за предупреждение относно причината за наложените ограничения;

3. тип В - за указване на посоки, разстояния, промяна в броя на пътните ленти, допустимо тегло на МПС и др.

(2) Пътните знаци с променящи се съобщения се поставят, както следва:

1. на автомагистрала и скоростни пътища, първокласни и второкласни пътища извън населени места или на пътища от първостепенната улична мрежа в населени места, на път с две или повече ленти над всяка пътна лента, като се подреждат: от ляво надясно тип А, тип Б, а под тип Б се поставя тип В, съгласно **приложение № 27**;

2. на пътища I, II и III клас, част от републиканската пътна мрежа, когато са поставени отдясно или се дублират отляво на платното за движение, се подреждат от горе надолу: тип А, тип Б и тип В, съгласно **приложение № 27**.

Чл. 206. При поставянето и поддържането на ПЗПС в обхвата на пътя следва да се спазват указанията на производителя, посочени в инструкция, както и изискванията за безопасност и монтаж.

Чл. 207. (1) Пътните знаци с променящи се съобщения не могат да се използват едновременно с пътни знаци от група "В", когато променят забраната, въведена с тях.

(2) При поставяне на едно и също място на светофарна уредба и ПЗПС не се допуска създаването на противоречива информация.

(3) Пътните знаци с променящи се съобщения се използват само при необходимост или при възникнало събитие и не се използват като заместител на пътен знак от постоянната организация на движението. Когато няма необходимост от използването на ПЗПС, те се изключват.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Контрол с автоматизирани технически средства и системи" е контролът по спазването на правилата за движение по пътищата, осъществяван от службите по **чл. 165 на ЗДвП** чрез автоматизирани технически средства и системи, заснемащи и/или записващи датата, точния час на нарушението и/или регистрационния номер на моторното превозно средство.

2. "Пътен знак с променящи се съобщения" е пътен знак, предназначен за визуализиране на едно или повече съобщения, което може да се променя или да се включва и изключва, когато това се изисква.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. Наредбата се издава на основание **чл. 14, ал. 1 от ЗДвП**.

§ 3. Съществуващата сигнализация с пътни знаци, която не отговаря на изискванията на наредбата, се привежда в съответствие с нея в срок до 3 години от влизането ѝ в сила.

§ 4. Администрацията, управляваща пътя, или собственикът на пътя съхраняват и поддържат информация за поставените пътни знаци, включително за мястото на поставяне, за материалите, за типоразмерите, за количествата, за състоянието при извършвани проверки и други необходими данни, както и данните за местата с установена концентрация на пътнотранспортни произшествия, въз основа на които са взети решения за сигнализирането им с пътен знак А40 и за поставянето на

допълнителен контур или правоъгълна основа на останалите пътни знаци на тези места.

§ 5. Указания по прилагане на наредбата дава министърът на регионалното развитие и благоустройството съвместно с министъра на вътрешните работи и с министъра на транспорта и съобщенията.

§ 6. Наредбата влиза в сила осем месеца след обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Приложение № 1 към **чл. 2, ал. 2, т. 1** и **чл. 22**

Предупредителни пътни знаци за опасност - група "А"

№	Изображение	Наименование
---	-------------	--------------

A1 Опасен завой надясно

A2 Опасен завой наляво

A3 Последователни опасни завои, първият от които е надясно

A4 Последователни опасни завои, първият от които е наляво

A5 Стръмен наклон при спускане

A6 Стръмен наклон при изкачване

A7 Платно за движение, стеснено от двете страни

A8 Платно за движение, стеснено отляво

A9 Платно за движение, стеснено отляво

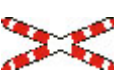
Предупредителни пътни знаци за опасност - група "А"

№	Изображение	Наименование
		A10 Подвижен мост
		A11 Пътят води до кей или бряг
		A12 Неравности по платното за движение
		A13 Изкуствени неравности по платното за движение
		A14 Опасен пътен банкет
		A15 Опасност от хлъзгане
		A16 Възможно е изхвърляне на малки камъни
		A17 Опасност от срутване или наличие на паднали камъни
		A18 Пешеходна пътека
		A19 Деца

Предупредителни пътни знаци за опасност - група "А"

№	Изображение	Наименование
		A20 Велосипедисти и водачи на индивидуално електрическо превозно средство
		A21 Възможна е поява на домашни животни
		A22 Възможна е поява на диви животни
		A23 Участък от пътя в ремонт
		A24 Светофар
		A25 Кръстовище на равнозначни пътища
		A26 Кръстовище с път без предимство
		A27 Кръстовище с път без предимство отдясно
		A28 Кръстовище с път без предимство отляво
		A29 Кръстовище с кръгово движение

Предупредителни пътни знаци за опасност - група "А"

№	Изображение	Наименование
		A30 Двупосочно движение
		A31 Пресичане на трамвайна линия
		A32 Железопътен прелез с бариери
		A33 Железопътен прелез без бариери
		A34 A34.1 Железопътен прелез с един коловоз
		A34.2 Железопътен прелез с два и повече коловози
	 3Л 2Л 1Л 1Д 2Д 3Д	A35 Бализ
		A36 Възможно е ниско прелитане на самолети
		A37 Възможна е поява на силен страничен вятър
		A38 Тунел
		A39 Внимание! Други опасности

Предупредителни пътни знаци за опасност - група "А"

№	Изображение	Наименование
---	-------------	--------------

A40 Внимание! Участък с концентрация на пътнотранспортни произшествия

A41 Образувано задръстване

A42 Намалена видимост

A43 Настъпило пътнотранспортно произшествие

Приложение № 2 към **чл. 2, ал. 2, т. 2, буква "а"** и **чл. 57**

Пътни знаци относно предимството - група "Б"

№	Изображение	Наименование
---	-------------	--------------

Б1 Пропусни движещите се по пътя с предимство

Б2 Спри! Пропусни движещите се по пътя с предимство!

Б3 Път с предимство

Б4 Край на пътя с предимство

Б5 Пропусни насрещно движещите се пътни превозни средства!

Б6 Премини, ако пътят е свободен!

Приложение № 3 към **чл. 2, ал. 2, т. 2, буква "б"** и **чл. 67**

Пътни знаци за въвеждане на забрана и за отменяне на въведена забрана - група "В"

№	Изображение	Наименование
---	-------------	--------------

В1 Забранено е влизането на пътни превозни средства

В2 Забранено е влизането на пътни превозни средства в двете посоки

В3 Забранено е влизането на моторни превозни средства, с изключение на мотоциклети без кош и мотопеди

В4 Забранено е влизането на товарни автомобили

В5 Забранено е влизането на МПС с ремаркета, освен с полуремаркета или единични едноосни ремаркета

**Пътни знаци за въвеждане на забрана и за отменяне на въведена
забрана - група "В"**

№	Изображение	Наименование
		В6 Забранено е влизането на моторни превозни средства с ремаркета
		В7 Забранено е влизането на трактори и самоходни машини
		В8 Забранено е влизането на мотоциклети и мотопеди
		В9 Забранено е влизането на велосипеди
		В10 Забранено е влизането на пътни превозни средства, теглени от животни
		В11 Забранено е влизането на колички за превоз на товари, теглени или бутани от хора
		В12 Забранено е влизането на пешеходци
		В13 Забранено е влизането на пътни превозни средства, обозначени с опознавателен знак опасни товари

**Пътни знаци за въвеждане на забрана и за отменяне на въведена
забрана - група "В"**

№	Изображение	Наименование
		В14 Забранено е влизането на изобразените пътни превозни средства
		В15 Забранено е влизането на пътни превозни средства с широчина, включително и товара, по-голяма от означената
		В16 Забранено е влизането на ППС с височина, включително и товара, по-голяма от означената
		В17 Забранено е влизането на ППС или състав от ППС с дължина, включително и товара, по-голяма от означената
		В18 Забранено е влизането на ППС с маса с товар, по-голяма от означената
		В19 Забранено е влизането на ППС с натоварване на която и да е от осите, по-голямо от означеното
		В20 Забранено е движението на ППС едно след друго на разстояние, по-малко от означеното
		В21 Забранено е завиването надясно

**Пътни знаци за въвеждане на забрана и за отменяне на въведена
забрана - група "В"**

№	Изображение	Наименование
		B22 Забранено е завиването наляво
		B23 Забранено е завиването в обратна посока
		B24 Забранено е изпреварването на моторни превозни средства, с изключение на мотоциклети без кош и мотопеди
		B25 Забранено е на товарни автомобили с допустима максимална маса над 3,5 т да изпреварват МПС, с изключение на мотоциклети без кош и мотопеди
		B26 Забранено е движение със скорост, по-висока от означената
		B27 Забранени са престоят и паркирането
		B28 Забранено е паркирането
		B29 Забранено е преминаването без спиране

Пътни знаци за въвеждане на забрана и за отменяне на въведена забрана - група "В"

№	Изображение	Наименование
---	-------------	--------------

В30 Забранена е употребата на звуков сигнал

В31 Край на въведената с пътен знак забрана за изпреварване

В32 Край на въведената с пътен знак забрана за изпреварване от товарни автомобили с допустима максимална маса над 3,5 т

В33 Край на въведената с пътен знак забрана за движение със скорост, по-висока от означената

В34 Край на забраните, въведени с пътни знаци

Приложение № 4 към **чл. 2, ал. 2, т. 2, буква "в"** и **чл. 92**

Пътни знаци със задължителни предписания - група "Г"

№	Изображение	Наименование
---	-------------	--------------

Г1 Движение само направо след знака

Г2 Движение само надясно след знака

Пътни знаци със задължителни предписания - група "Г"

№	Изображение	Наименование
		Г3 Движение само наляво след знака
		Г4 Движение само направо или надясно след знака
		Г5 Движение само направо или наляво след знака
		Г6 Движение само надясно или наляво след знака
		Г7 Движение само надясно пред знака
		Г8 Движение само наляво пред знака
		Г9 Премаване отдясно на знака
		Г10 Премаване отляво на знака

Пътни знаци със задължителни предписания - група "Г"

№	Изображение	Наименование
		Г11 Преминаване отдясно или отляво на знака
		Г12 Кръгово движение
		Г13 Пътна лента или платно за движение само на превозни средства от редовните линии за обществен превоз на пътници
		Г14а Задължителен път само за велосипедисти и водачи на индивидуално електрическо превозно средство
		Г14б Край на задължителен път само за велосипедисти и водачи на индивидуално електрическо превозно средство
		Г15а Задължителен път само за пешеходци
		Г15б Край на задължителен път само за пешеходци
		Г16а Задължителен път само за пешеходци, велосипедисти и водачи на индивидуално електрическо превозно средство с указано място на движение
		Г16б Край на задължителен път само за пешеходци, велосипедисти и водачи на индивидуално електрическо превозно средство с указано място на движение

Пътни знаци със задължителни предписания - група "Г"

№	Изображение	Наименование
---	-------------	--------------

Г17 Задължителна минимална скорост

Г18 Край на задължителната минимална скорост

Г19 Задължителни вериги за сняг най-малко на две от двигателните колела

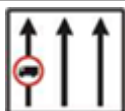

Г20 Задължителна посока за движение на пътни превозни средства, обозначени с опознавателен знак за опасен товар

Приложение № 5 към **чл. 2, ал. 2, т. 2, буква "Г"** и **чл. 106**

Пътни знаци със специални предписания - група "Д"

№	Изображение	Наименование
---	-------------	--------------

Д1 Брой на пътните ленти и посоки за движение по тях

Д2 Допълнителна пътна лента за движение на бавнодвижещи се пътни превозни средства

Пътни знаци със специални предписания - група "Д"

№	Изображение	Наименование
		Д3 "Предварителен избор на пътна лента"
		Д4 Еднопосочно движение след знака
		Д5 Автомагистрала
		Д6 Край на автомагистралата
		Д7 Автомобилен път
		Д7а Скоростен път
		Д8 Край на автомобилния път
		Д8а Край на скоростния път
		Д9 Тунел

Пътни знаци със специални предписания - група "Д"

№	Изображение	Наименование
		Д10 Край на тунела
		Д11 Начало на населено място
		Д12 Край на населеното място
		Д13 Начало на зоната на действие на изображения пътен знак
		
		Д14 Край на зоната на действие на изображения пътен знак
		

Пътни знаци със специални предписания - група "Д"

№	Изображение	Наименование
		Д15 Начало на жилищна зона
		Д16 Край на жилищна зона
		Д17 Пешеходна пътека
		Д18 Болница
		Д19 Паркинг
		Д20 Платен паркинг
		Д21 Място за паркиране на пътни превозни средства, обслужващи хора с увреждания
		Д22 Трамвайна спирка

Пътни знаци със специални предписания - група "Д"

№	Изображение	Наименование
		Д23 Тролейбусна спирка
		Д24 Автобусна спирка
		Д25 За използването на пътя се изисква платена винетна такса
		Д25.1 За използването на пътя се изисква платена винетна или тол такса
		Д25.2 За използването на пътя се изисква платена тол такса
		Д26 Място за паркиране на електрически превозни средства за зареждане
		Д27 Площадка за аварийно спиране

Пътни знаци със специални предписания - група "Д"

№	Изображение	Наименование
---	-------------	--------------

Д28 Паркирай и пътувай

Приложение № 6 към **чл. 2, ал. 2, т. 3, буква "а"** и **чл. 134**

Пътни знаци, даващи допълнителна информация - група "Е"

№	Изображение	Наименование
---	-------------	--------------

Е1 Медицински пункт

Е2 Болница със звено за спешна медицинска помощ

Е3 Полиция

Е4 Телефон

Е5 Автосервиз

Е6 Автомивка

E7 Бензиностанция

E8 Информационно бюро за туристи

E9 Хотел или мотел

E10 Ресторант

E11 Кафе

E12 Къмпинг за палатки

E13 Къмпинг за туристически ремаркета

E14 Къмпинг за палатки и туристически ремаркета

E15 Туристическа база

E16 Място за отдих

E17 Начало на пешеходен маршрут

E18 Вода за пиене

E19 Тоалетна

E20 Такси

E21 Пешеходен подлез или надлез

E22 Допустими максимални скорости на движение

E23 Проходът е отворен или затворен за движение

E24 Контрол с автоматизирани технически средства или системи

Е25 Зарядна станция за зареждане на електрически превозни средства

Е26 Зарядна станция за зареждане с водород

Приложение № 7 към **чл. 2, ал. 2, т. 3, буква "б"** и **чл. 148**

Пътни знаци за направления, посоки, обекти и други - група "Ж"

№	Изображение	Наименование
---	-------------	--------------

Ж1 Предварителен указател

Ж2 Предварително указване на посока към населено място или обект

Ж3 Предварителен указател за отклоняване на движението

Ж4 Предварителен указател за завиване

Ж5 Предварителен указател за посоката на движение на означения вид пътни превозни средства

Ж6 Указателна табела

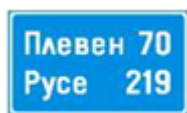
Ж7 Указателна стрелка

Ж8 Посока към ферибот

Ж9 Място за завиване в обратна посока

Ж10 Потвърждаване на посоката към населено място

Ж11 Наименование на обект

Ж12 Пресичаният път е без изход

Ж13 Път без изход

Ж14 Начало на пътна лента

Ж15 Край на пътна лента

Ж16 Премаване в платното за насрещно движение

Ж18 Пътна лента със съоръжение за аварийно спиране

Ж19 Препоръчителна скорост

Ж20.1. Номер на автомагистралата по националната класификация

Ж20.2. Номер на пътя по националната класификация

Ж21 Номер на пътя по международната класификация

Ж22 Километров знак

Ж25.1 Номер на велосипеден маршрут по международната класификация

Ж25.2 Номер на велосипеден маршрут по националната класификация

Приложение № 8 към **чл. 2, ал. 2, т. 4** и **чл. 178**

Допълнителни табели - група "Т"

№	Изображение	Наименование
---	-------------	--------------

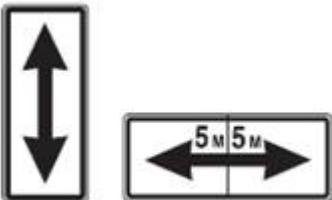
Т1 Разстояние до

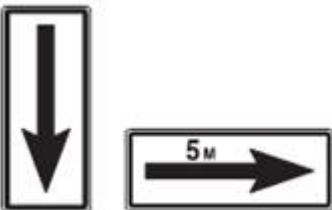
Т2 Дължина на

T3 Начало на зоната на действие на пътни знаци B27 и B28

T4 Продължаване зоната на действие на пътни знаци B27 и B28

T5 Край на зоната на действие на пътни знаци B27 и B28

T6 Пътно превозно средство, за което се отнася действието на пътния знак

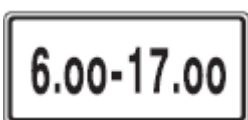
T7 Пътно превозно средство, за което не се отнася действието на пътния знак

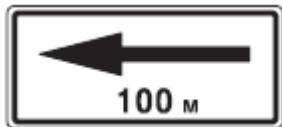
T8 Разстояние до пътен знак Б2

T9 Стрелка

T10 Време на действие на пътния знак

T11 Посока към обект

T12 Начин на паркиране на пътните превозни средства

T13 Направление на пътя с предимство в кръстовището

T14 При сняг и зимни условия

T14.1 При дъжд и мокра настилка

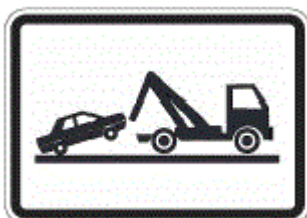
T15 Работни дни

T16 Неработни дни

T17 Табела с текст

T18.1 Принудително отстраняване на ППС

Т18.2 Поставяне на ограничителни средства

Приложение № 9 към **чл. 6, ал. 2** и **чл. 143, ал. 1**

Символи използвани в пътните знаци

символ за населено място

Символи за изобразяване на видовете превозни средства

МПС, с изключение на мотоциклетите без кош и мотопедите

лек автомобил

товарен автомобил

автобус

тролейбус

трамвай

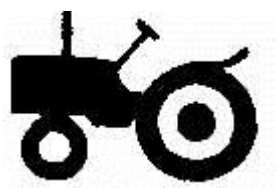
влак

ремарке, с изключение на полуремаркетата и
едноосните ремаркета

ремарке

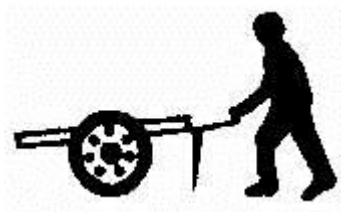
трактор и самоходна машина

мотоциклет и моторепед

велосипед

ръчна количка за превоз на товари, теглена
или бутана от човек

пътно превозно средство, превозващо опасен товар

пътно превозно средство, теглено от животни

електрически автомобил

Приложение № 10 към **чл. 7, ал. 3** и **чл. 9, ал. 1 и 2**

Таблица 1 - Минимални размери на текст (mm)

Типоразмер	Височина на буквите	Широчина на буквите a)	Разстояние между буквите b)	Разстояние между думите c)	Разстояние между редовете d)	Разстояние до краищата на поддържащото
------------	------------------------	---------------------------	-----------------------------------	----------------------------------	------------------------------------	--

	h					табло е)
A	100	71	28	71	57	100
B	160	114	46	114	91	160
C	240	171	68	171	137	240
D	320	228	91	228	182	320
E	400	285	114	285	228	400
a) Минималната широчина на буквата е равна на $5/7 h$. b) Минималното разстояние между буквите е равно на $2/7 h$. c) Минималното разстояние между думите е равно на $5/7 h$. d) Минималното разстояние между редовете е равно на $4/7 h$. e) Минималното разстояние до края на поддържащото табло е равно на h. Това разстояние се измерва от границата на текста до края на поддържащото табло.						

Таблица 2 - Минимални размери на пътен знак с кръгла форма, изобразен на ПЗПС (mm)

Типоразмери ПЗПС	Минимална височина на кръга	Широчина на линията на кръга
A	450	$35 \pm 10\%$
B	650	$50 \pm 10\%$
C	850	$60 \pm 10\%$
D	1050	$75 \pm 10\%$
E	1250	$90 \pm 10\%$

Таблица 3 - Минимални размери на пътен знак с триъгълна форма, изобразен на ПЗПС (mm)

Типоразмери ПЗПС	Минимална дължина на страната на триъгълника	Широчина на линията на триъгълника
A	500	30 ± 10%
B	700	45 ± 10%
C	1000	60 ± 10%
D	1250	75 ± 10%
E	1500	90 ± 10%

Приложение № 11 към **чл. 6, ал. 11, т. 1** и **чл. 10, ал. 2**

Експлоатационните характеристики за видимост на светлоотразяващата повърхност на пътните знаци обхващат видимост през нощта и видимост през деня. Показателите на експлоатационната характеристика за видимост през нощта се изразяват чрез класовете на коефициента на обратно отражение R. Показателите на експлоатационната характеристика за видимост през деня - чрез координатите на цветност и коефициента на яркост, клас CR.

1. Характеристики за видимост

Всички измервания следва да са в съответствие с БДС EN 12899-1 и EAD (European Assessment Document) 120001-01-0106.

1.1. Видимост през нощта

В ново и сухо състояние характеристиките за видимост през нощта, определени с първоначалния минимален коефициент на обратно отражение RA на светлоотразяващите фолиа, използвани в производството на лица на пътни знаци и табели, трябва да съответстват на изискванията, посочени в таблици 1, 2, 3, 4 и 5:

Таблица 1. Минимални класове за коефициента на обратно отражение (RA1, RA2, R3A и R3B) на светлоотразяващата повърхност на пътните знаци и другите средства за сигнализиране в зависимост от класа на пътя и улицата и от мястото на поставяне

Пътища и улици	Място на поставяне	Клас за коефициента на обратно отражение на светлоотразяващата повърхност на пътния знак и на другите средства за сигнализиране
----------------	--------------------	---

1	2	3
Автомагистрала, скоростни пътища, скоростни градски магистрали I клас	отдясно	R3A, R3B (R3A, R3B)
	отляво или над платното за движение	R3A, R3B (R3A, R3B)
Пътища I клас и II и III клас с транспортен клас на натоварване над 4000 авт./ден, градски магистрали II клас, районни артерии III клас и главни улици IV клас	отдясно	RA2 (RA2)
	отляво или над платното за движение	R3A, R3B (R3A, R3B)
Пътища II и III клас, събирателни улици V клас и обслужващи улици VI клас	отдясно	RA1 (RA1)
	отляво или над платното за движение	RA2 (RA2)
Местни пътища	отдясно	RA1 (RA1)
	отляво или над платното за движение	RA1 (RA1)

Забележки:

1. Определените в колона 3 на таблица 1 класове за коефициента на обратно отражение се отнасят за пътните знаци и за другите средства за сигнализиране съгласно **Наредба № РД-02-20-2 от 2022 г.**, като за С7 се приемат с един клас по-високи.

2. Определените в скоби в колона 3 на таблица 1 класове за коефициента на обратно отражение се отнасят за пътни знаци за временна организация и безопасност на движението съгласно наредбата по **чл. 3, ал. 4 от ЗДвП**.

3. За пътища II и III клас с транспортен клас на натоварване над 4000 автомобиля/денонощие се приемат съответните характеристики за път I клас.

4. Фолиа с клас за коефициента на обратно отражение R3B се използват за лица на пътни знаци със стандартни размери, когато са монтирани над платното за движение, и за пътни знаци с индивидуални размери Ж1, Ж2, Ж3, Ж6, Ж7, Ж10 и Ж16.

Таблица 2. Светлоотразяващи фолиа със стъклени перли или вградени микропризми, клас R A1

Коефициент на обратно отражение R_A ($\text{cd.lux}^{-1}.\text{m}^2$)

Геометрия на измерване		Цвят							
α	β_1 ($\beta_2 = 0$)	Бял	Жълт	Червен	Зелен	Син	Кафяв	Оранжев	Сив
12'	+5°	70	50	14,5	9,0	4,0	1,0	25	42
	+30°	30	22	6,0	3,5	1,7	0,3	10	18
	+40°	10	7,0	2,0	1,5	0,5	#	2,2	6,0
20'	+5°	50	35	10	7,0	2,0	0,6	20	30
	+30°	24	16	4,0	3,0	1,0	0,2	8,0	14,4
	+40°	9,0	6,0	1,8	1,2	#	#	2,2	5,4
2°	+5°	5,0	3,0	1,0	0,5	#	#	1,2	3,0
	+30°	2,5	1,5	0,5	0,3	#	#	0,5	1,5
	+40°	1,5	1,0	0,5	0,2	#	#	#	0,9
# означава "Стойност, по-голяма от нула, но без значение или неприложима".									

Легенда:

 α - ъгъл на наблюдение β_1 и β_2 - ъгъл на падане

Таблица 3. Светлоотразяващи фолиа със стъклени перли или вградени микропризми, клас RA2

Коефициент на обратно отражение R_A ($\text{cd.lux}^{-1}.\text{m}^2$)

Геометрия на измерване		Цвят								
α	β_1 ($\beta_2 = 0$)	Бял	Жълт	Червен	Зелен	Тъмнозелен	Син	Кафяв	Оранжев	Сив
12'	+5°	250	170	45	45	20	20	12	100	125

	+30°	150	100	25	25	15	11	8,5	60	75
	+40°	110	70	15	12	6,0	8,0	5,0	29	55
20'	+5°	180	120	25	21	14	14	8,0	65	90
	+30°	100	70	14	12	11	8,0	5,0	40	50
	+40°	95	60	13	11	5,0	7,0	3,0	20	47
2°	+5°	5,0	3,0	1,0	0,5	0,5	0,2	0,2	1,5	2,5
	+30°	2,5	1,5	0,4	0,3	0,3	#	#	1,0	1,2
	+40°	1,5	1,0	0,3	0,2	0,2	#	#	#	0,7
# означава "Стойност, по-голяма от нула, но без значение или неприложима".										

Легенда:
α - ъгъл на наблюдение
β₁ и β₂ - ъгъл на падане

Таблица 4. Светлоотразяващи фолиа с вградени микропризми, клас R3A

Коефициент на обратно отражение R_A (cd.lux⁻¹.m²)

Геометрия на измерване		Цвят								
α	β ₁ (β ₂ =0)	Бял	Жълт	Червен	Зелен	Син	Оранжев	Флуоресцентен жълт	Флуоресцентен жълто-зелен	Флуоресцентен оранжев
0.1°	+5°	850	550	170	85	55	100	550	700	260
	+20°	600	390	120	60	40	60	390	480	130
	+30°	425	275	85	40	28	29	275	340	95
0.2°	+5°	625	400	125	60	40	65	400	500	140
	+20°	450	290	90	45	30	40	290	360	100
	+30°	325	210	65	30	20	20	210	260	70
0.33°	+5°	425	275	85	40	28	1,5	275	340	95
	+20°	300	195	60	30	20	1,0	195	240	65
	+30°	225	145	45	20	15	#	145	180	49

означава "Стойност, по-голяма от нула, но без значение или неприложима".

Легенда:

α - ъгъл на наблюдение

β_1 и β_2 - ъгъл на падане

Таблица 5. Светлоотразяващи фолиа с вградени микропризми, клас R3B

Коефициент на обратно отражение R_A (cd.lux⁻¹.m²)

Геометрия на измерване		Цвят								
α	β_1 ($\beta_2=0$)	Бял	Жълт	Червен	Зелен	Син	Оранжев	Флуоресцентен жълт	Флуоресцентен жълто-зелен	Флуоресцентен оранжев
0.33°	+5°	300	195	60	30	19	150	195	240	90
	+20°	240	155	48	24	16	120	155	190	70
	+30°	165	110	33	17	11	83	110	130	30
	+40°	30	20	6,0	3,0	2,0	15	20	24	9,0
1°	+5°	35	23	7,0	3,5	2,5	18	23	28	10
	+20°	30	20	6,0	3,0	2,0	15	20	24	9,0
	+30°	20	13	4,0	2,0	1,5	10	13	16	6,0
	+40°	3,5	2,0	1,0	0	0,5	2,0	2,0	2,5	1,0
1.5°	+5°	15	10	3,0	1,5	1,0	7,5	10	12	4,5
	+20°	13	8,0	2,5	1,0	0,5	6,5	8,0	10	4,0
	+30°	9,0	6,0	2,0	0	0,5	4,5	6,0	7,0	2,5
	+40°	1,5	1,0	0	#	#	1,0	1,0	1,0	#

означава "Стойност, по-голяма от нула, но без значение или неприложима".

Легенда:

α - ъгъл на наблюдение

β_1 и β_2 - ъгъл на падане

За светлоотразителни фолиа от клас R3A и R3B се поставя допълнително изискване за ротационна симетрия. За ъгъл на наблюдение $\alpha = 0.33^\circ$ и ъгъл на падане $\beta_1 = 5^\circ$ ($\beta_2 = 0^\circ$) отношението между минималния и максималния коефициент при обратно отражение, при завъртане

от $\varepsilon -75^{\circ}$ до $+50^{\circ}$, със стъпка от 25° , не трябва да бъде по-голямо от 2,5:1.

1.2. Видимост през деня
В ново и сухо състояние коефициентът на яркост β и координатите на цветност трябва да съответстват на стойностите, посочени в таблици 6 и 7.

Таблица 6. Светлоотразяващи фолия със стъклени перли или вградени микропризми, клас CR1

Цвят	1		2		3		4		Коефициент на яркост β	
	х	у	х	у	х	у	х	у	Клас RA1	Клас RA2
Бял	0,355	0,355	0,305	0,305	0,285	0,325	0,335	0,375	$\geq 0,35$	$\geq 0,27$
Жълт клас RA1	0,522	0,477	0,470	0,440	0,427	0,483	0,465	0,534	$\geq 0,27$	
Жълт клас RA2	0,545	0,454	0,487	0,423	0,427	0,483	0,465	0,534		$\geq 0,16$
Оранжев	0,610	0,390	0,535	0,375	0,506	0,404	0,570	0,429	$\geq 0,17$	$\geq 0,14$
Червен	0,735	0,265	0,674	0,236	0,569	0,341	0,655	0,345	$\geq 0,05$	$\geq 0,03$
Син	0,078	0,171	0,150	0,220	0,210	0,160	0,137	0,038	$\geq 0,01$	$\geq 0,01$
Зелен	0,007	0,703	0,248	0,409	0,177	0,362	0,026	0,399	$\geq 0,04$	$\geq 0,03$
Тъмнозелен	0,313	0,682	0,313	0,453	0,248	0,409	0,127	0,557	$0,01 \leq \beta \leq 0,07$	
Кафяв	0,455	0,397	0,523	0,429	0,479	0,373	0,558	0,394	$0,03 \leq \beta \leq 0,09$	
Сив	0,350	0,360	0,300	0,310	0,285	0,325	0,335	0,375	$0,12 \leq \beta \leq 0,18$	

Таблица 7. Светлоотразяващи фолия със стъклени перли или вградени микропризми, клас CR2

Координати на цветност и коефициент на яркост β

Цвят	1		2		3		4		Коефициент на яркост β	
	x	y	x	y	x	y	x	y	Клас RA1	Клас RA2, R3A, R3B
Бял	0,305	0,315	0,335	0,345	0,325	0,355	0,295	0,325	$\geq 0,35$	$\geq 0,27$
Жълт клас RA1	0,494	0,505	0,470	0,480	0,493	0,457	0,522	0,477	$\geq 0,27$	
Жълт клас RA2, R3A, R3B	0,494	0,505	0,470	0,480	0,513	0,437	0,545	0,450		$\geq 0,16$
Червен	0,735	0,265	0,700	0,250	0,610	0,340	0,660	0,340	$\geq 0,05$	$\geq 0,03$
Син клас RA1	0,130	0,086	0,160	0,086	0,160	0,120	0,130	0,120	$\geq 0,01$	
Син клас RA2, R3A, R3B	0,130	0,090	0,160	0,090	0,160	0,140	0,130	0,140		$\geq 0,01$
Зелен клас RA1	0,110	0,415	0,150	0,415	0,150	0,455	0,110	0,455	$\geq 0,04$	
Зелен клас RA2, R3A, R3B	0,110	0,415	0,170	0,415	0,170	0,500	0,110	0,500		$\geq 0,03$
Тъмнозелен	0,190	0,580	0,190	0,520	0,230	0,580	0,230	0,520	$0,01 \leq \beta \leq 0,07$	
Кафяв	0,455	0,397	0,523	0,429	0,479	0,373	0,558	0,394	$0,03 \leq \beta \leq 0,09$	
Сив	0,305	0,315	0,335	0,345	0,325	0,355	0,295	0,325	$0,12 \leq \beta \leq 0,18$	
Флуоресцентен жълт	0,521	0,424	0,557	0,442	0,479	0,520	0,454	0,491	$\geq 0,38$	
Флуоресцентен жълто-зелен	0,387	0,610	0,460	0,540	0,438	0,508	0,376	0,568	$\geq 0,70$	
Флуоресцентен оранжев	0,595	0,351	0,645	0,355	0,570	0,429	0,531	0,414	$\geq 0,20$	

Приложение № 12 към **чл. 10, ал. 4**

Координати на точките на граничните линии на цветовата зона по CIE на жълт флуоресциращ цвят при геометрия 45/0 (0/45) и стандартен осветител D65

Цвят	Координати на цветност							
	1		2		3		4	
	x	y	x	y	x	y	x	y
Флуоресциращ жълт	0,479	0,520	0,454	0,491	0,521	0,424	0,557	0,442

Коефициентът на яркост трябва да е не по-малък от 0,38.

Приложение № 13 към **чл. 11, ал. 2**

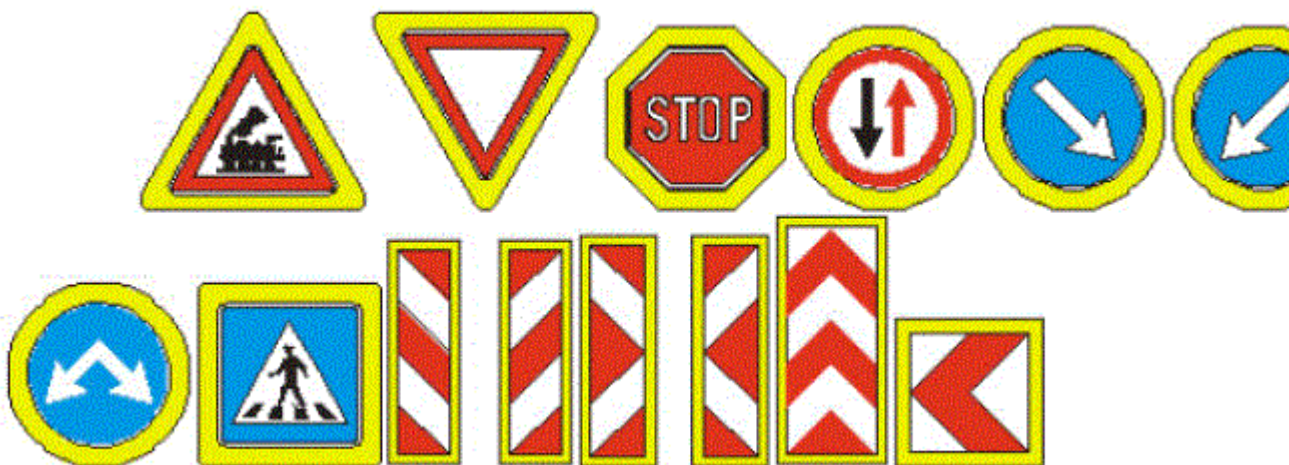
Координати на точките на граничните линии на цветовата зона по CIE на жълто-зелен флуоресциращ цвят при геометрия 45/0 (0/45) и стандартен осветител D65

Цвят	Координати на цветност							
	1		2		3		4	
	x	y	x	y	x	y	x	y
Флуоресциращ жълто-зелен	0,387	0,610	0,376	0,568	0,438	0,508	0,460	0,540

Коефициентът на яркост трябва да е не по-малък от 0,70.

Приложение № 14 към **чл. 11, ал. 3**

Поставяне на пътни знаци в участъци с концентрация на пътнотранспортни произшествия

а) с допълнителен контур с жълто-зелен флуоресцентен светлоотразителен фон;

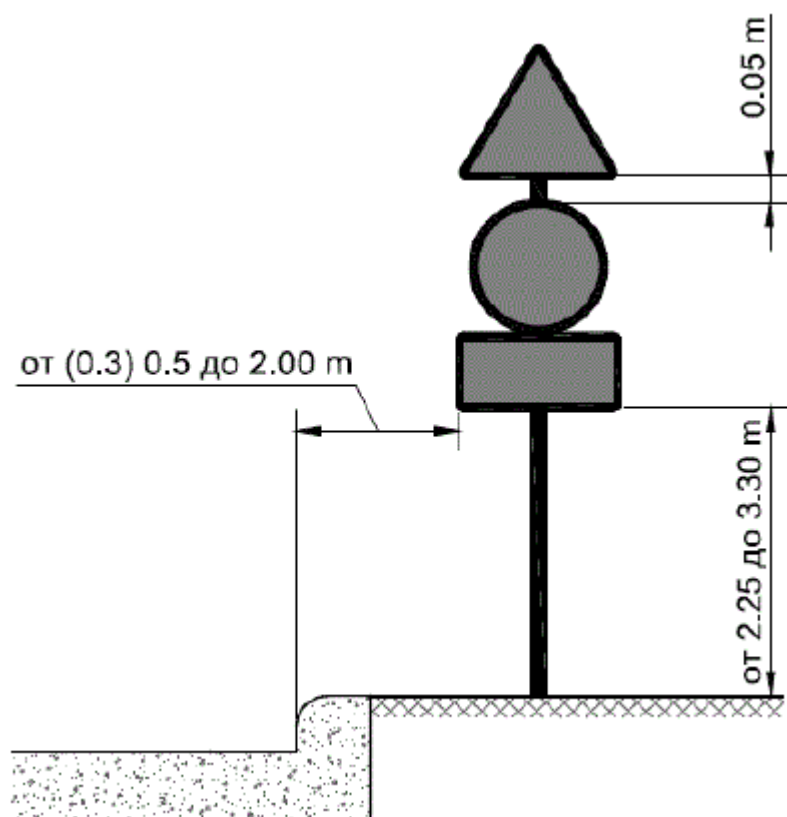
б) върху правоъгълна основа с жълто-зелен флуоресцентен фон;

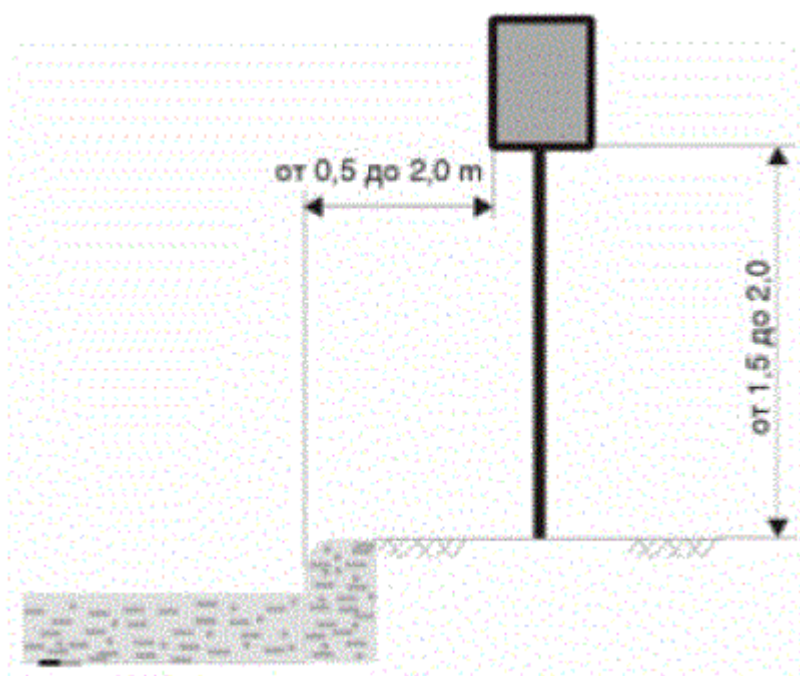
в) с допълнителен контур или върху правоъгълна основа с жълто-зелен флуоресцентен светлоотразителен фон;

Приложение № 15 към **чл. 19, ал. 1**

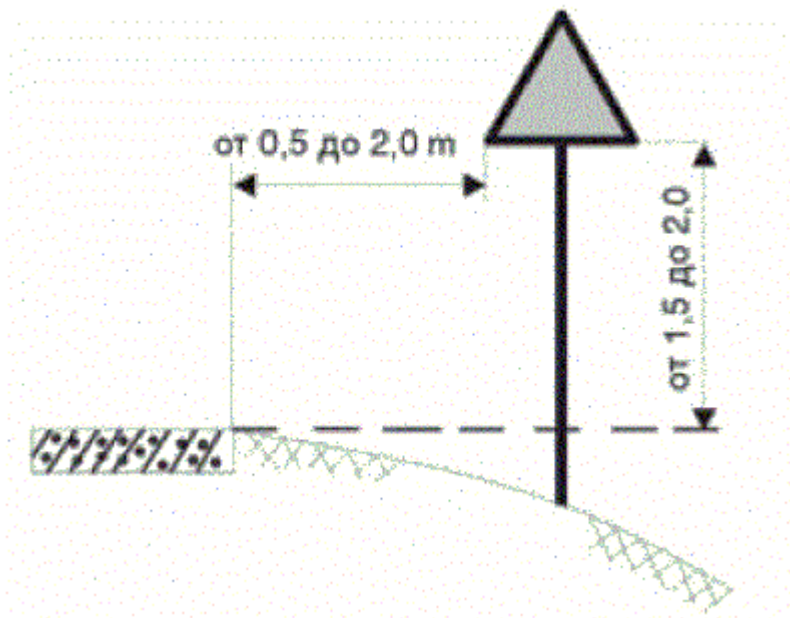
Разположение на пътните знаци

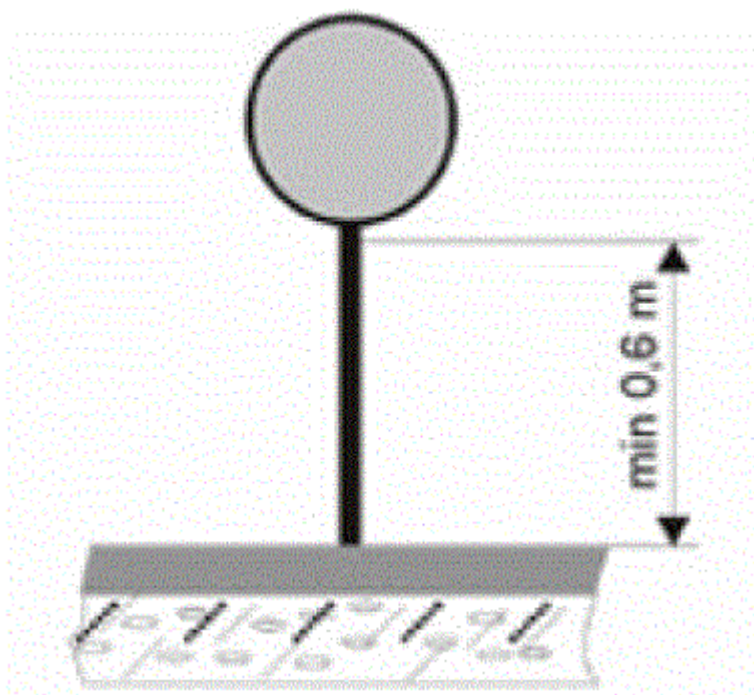
а) поставяне в населено място;

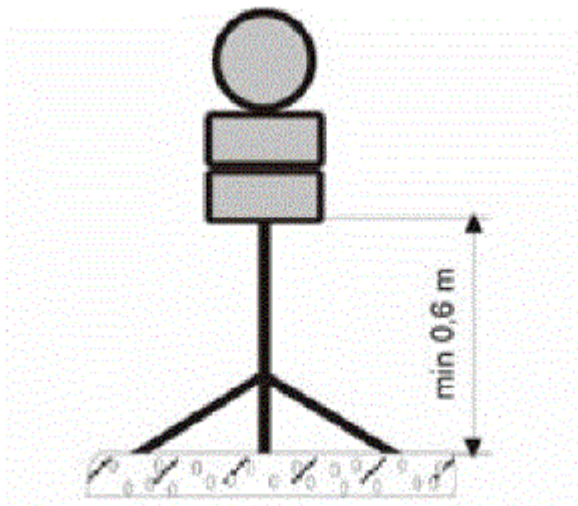
б) поставяне извън населено място;

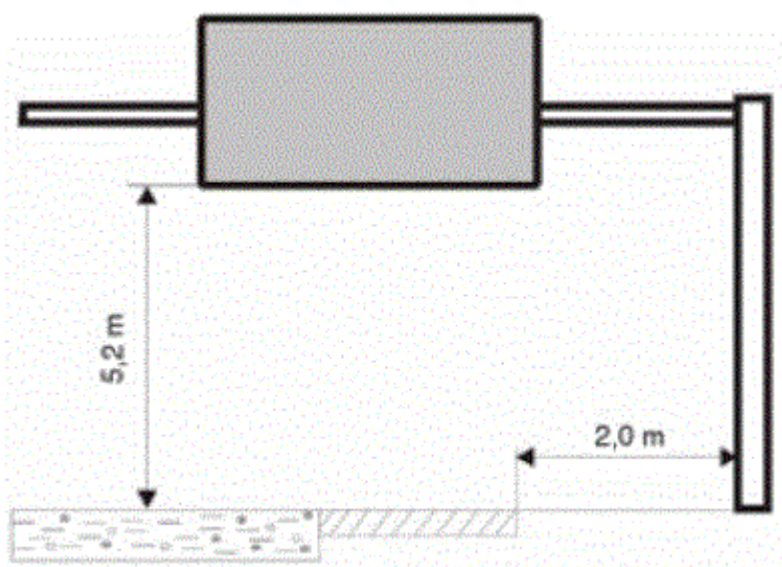
в) поставяне извън населено място;

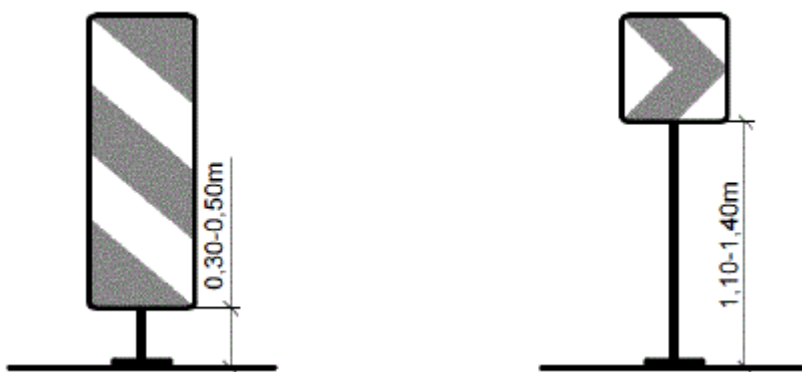
г) поставяне на остров или на платното за движение;

д) поставяне на преносима стойка;

е) поставяне над платното за движение;

ж) поставяне на други средства за сигнализиране.

Приложение № 16 към **чл. 24, ал. 1, т. 1** и **чл. 83**

Разстояние за видимост								
Скорост на движение в km/h	30	40	50	60	70	80	90	100
Разстояние за видимост в m	80	100	120	150	180	200	240	280

Приложение № 17 към **чл. 49, ал. 1**

Минимална скорост на страничния вятър, която се сигнализира с пътен знак A37

Скорост на движение в km/h	от 40 до 60	80	повече от 100
Скорост на вятъра в m/s	15	10	5

Приложение № 18 към **чл. 84, ал. 1 и 2**

Критична дължина на пътен участък с надлъжен наклон, която се сигнализира с пътен знак B25

Наклон за изкачване в %	3	4	5	6	7	8
Критична дължина в m	850	600	450	350	300	250

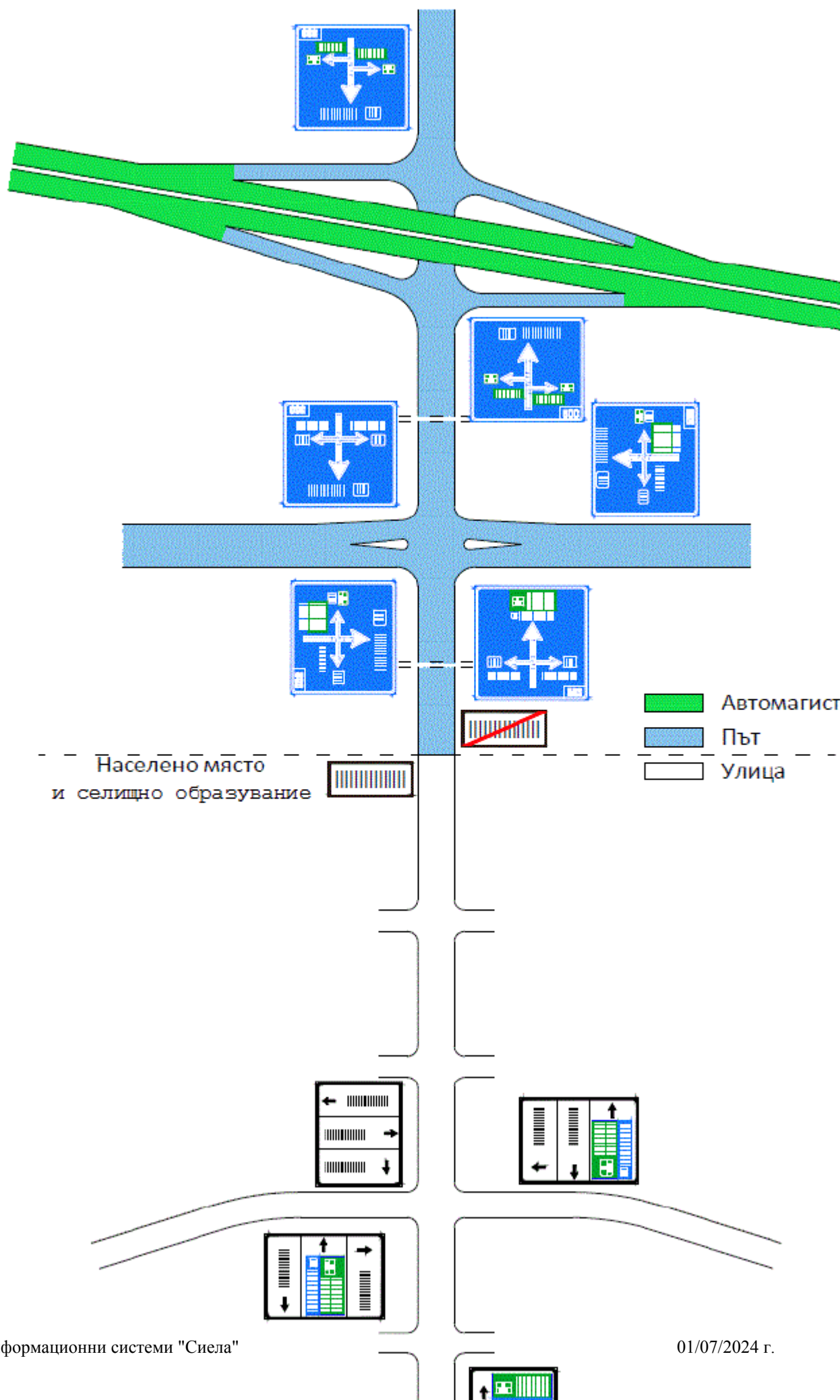
Приложение № 19 към **чл. 86, ал. 2**

Минимални разстояния за поставяне на пътен знак B26, когато скоростта на движение се ограничава с повече от 20km/h

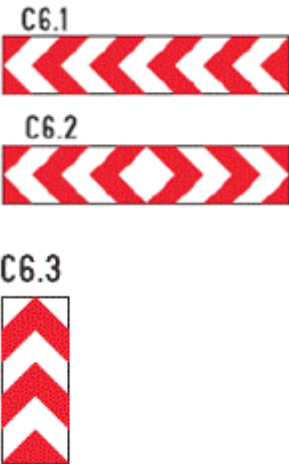
Ограничаване на скоростта на движение (km/h)	от 140 на 120	от 120 на 100	от 100 на 80	от 80 на 60	от 60 на 40
			от 90 на 70	от 70 на 50	
Минимално	100	90	65	55	40

разстояние в m

Приложение № 20 към **чл. 146, ал. 6**

Други средства за сигнализиране

№	Изображение	Наименование
		C1 Направляващо стълбче
		C4 Ограничителни табели
		C6 Табели с направляващи стрелки
		C7 Табела с направляваща стрелка
		C14 Светлоотразител
		C14.1 Светлоотразител за ограничителни системи за пътища
		C14.2 Светлоотразител за съоръжения

С 21 Гъвкави ограничители

Приложение № 22 към **чл. 197, ал. 3, т. 2**

Разстояния между направляващите стълбчета С1

а) При хоризонтални криви:

Радиус на хоризонталната крива, m	Разстояние между направляващите стълбчета С1, m	Преход пред и след кривата		
		първо разстояние, m	второ разстояние, m	трето разстояние, m
20	3	6	10	20
30	3	7	11	21
40	4	9	15	31
50	5	12	20	40
60	6	15	24	48
70	7	17	29	50
80	8	20	33	50
90	9	23	38	50
100	10	25	42	50
200	15	28	45	50
300	20	36	50	50
400	30	50	50	50

Радиус на горизонталната крива, m	Разстояние между направляващите стълбчета C1, m	Преход пред и след кривата		
		първо разстояние, m	второ разстояние, m	трето разстояние, m
500	40	50	50	50
600 и повече	50	50	50	50

Забележки:

1. За междинни стойности на радиуса се интерполира.
2. Разстоянията се отнасят за външната страна на кривата. При радиус до 100 m срещу всяко второ направляващо стълбче C1 от външната страна се поставя стълбче от вътрешната страна на кривата. Срещу трите стълбчета в прехода от външната страна се поставят три стълбчета от вътрешната страна.
3. При радиус над 100 m срещу всяко направляващо стълбче C1 от външната страна се поставя стълбче от вътрешната страна на кривата.

б) При изпъкнали вертикални криви:

Радиус на вертикалната крива, m	Разстояние между направляващите стълбчета C1, m	Преход пред и след кривата		
		първо разстояние, m	второ разстояние, m	трето разстояние, m
100	5	8	17	34
150	6	10	20	41
200	7	12	23	47
250	8	13	26	50
300	9	15	29	50
400	11	17	33	50
500	12	19	37	50
600	13	21	41	50
800	16	24	48	50

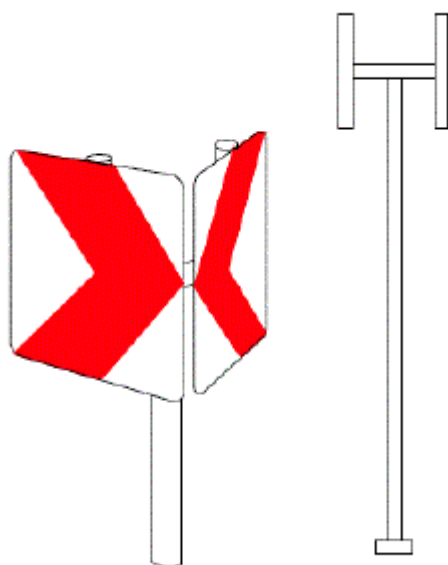
1000	17	27	50	50
1500	21	33	50	50
2000	25	39	50	50
2500	28	43	50	50
3000	31	47	50	50
4000	35	50	50	50
5000	40	50	50	50
6000	43	50	50	50
8000 и повече	50	50	50	50

Забележка. За междинни стойности на радиуса се интерполира.

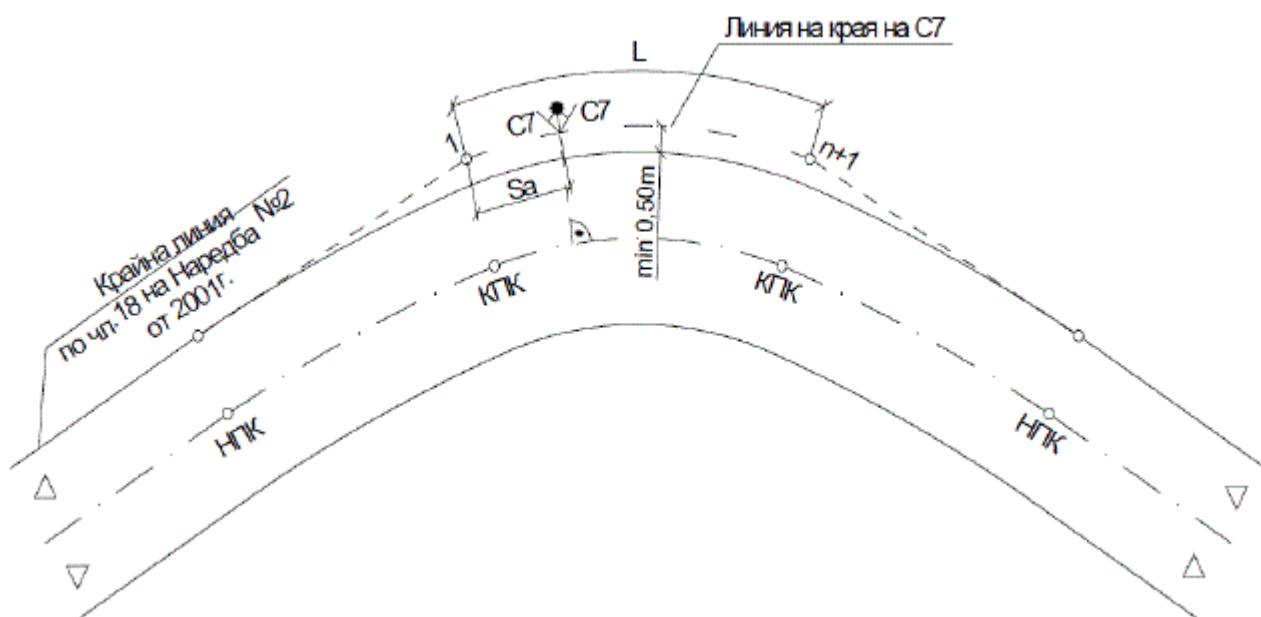
Приложение № 23 към **чл. 201, ал. 4 и 5**

Табели с направляваща стрелка С7:

а) Табели с направляваща стрелка С7, поставени на един стълб:

б) Разположение в хоризонтална крива на табели с направляваща стрелка С7:

в) Таблица за определяне на теоретичното междинно разстояние Sc между табели с направляваща стрелка C7 в хоризонтална крива:

R, m	Sc, m
30	6
40	8
50	10
60	12
70	14
80	16
90	18
100	20
200	30
300	45
400	60

R, m	Sc, m
500	75
600	90
За междинни радиуси се интерполира.	

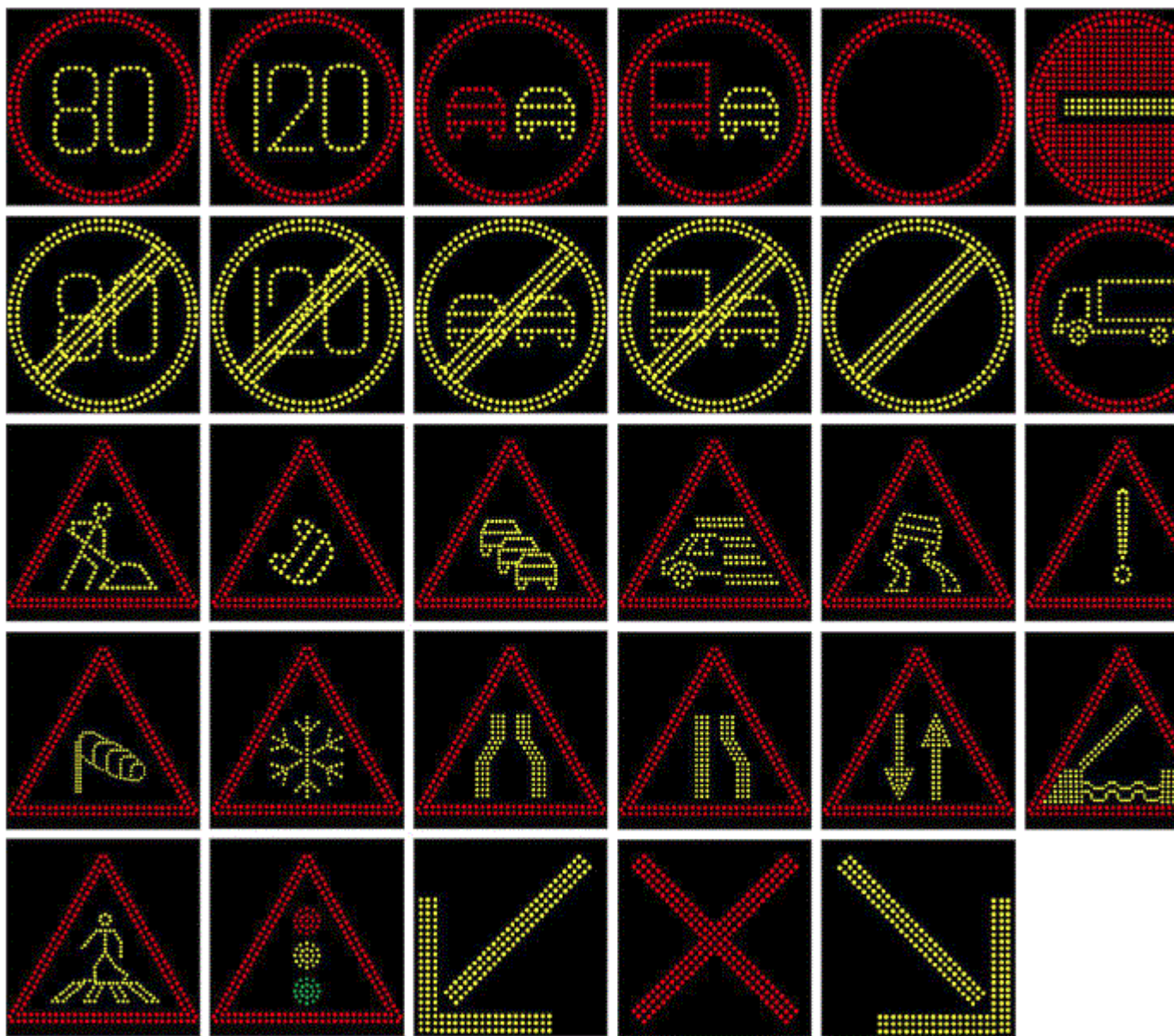
Приложение № 24 към **чл. 202, ал. 3**

Разстояние между светлоотразителите C14

Радиус на хоризонталната крива, m	Разстояние между светлоотразителите C14, m
≤80	2
80 - 100	4
100 - 200	6
200 - 300	8
300 - 400	10
≥400	12

Приложение № 25 към **чл. 204, ал. 3, т. 1**

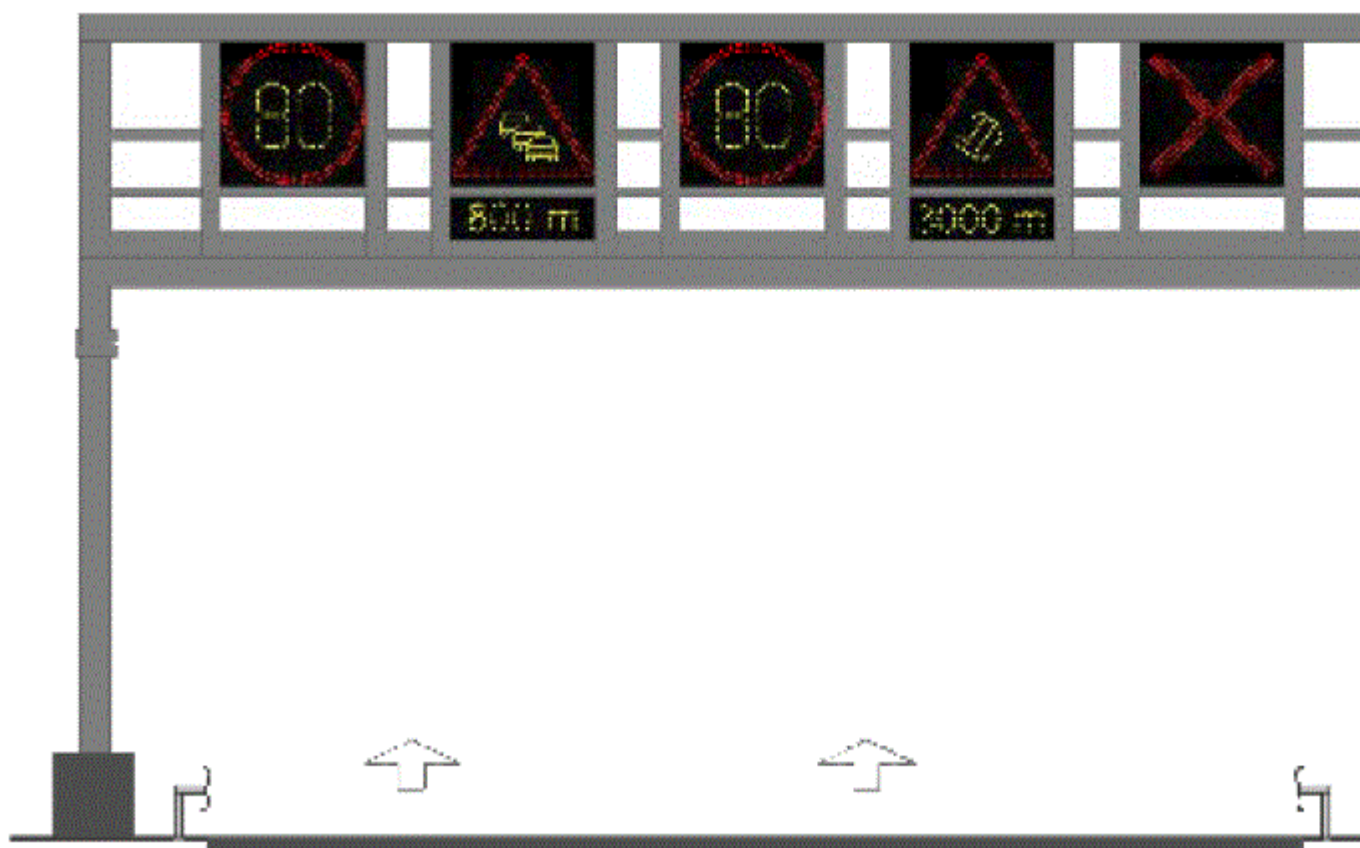
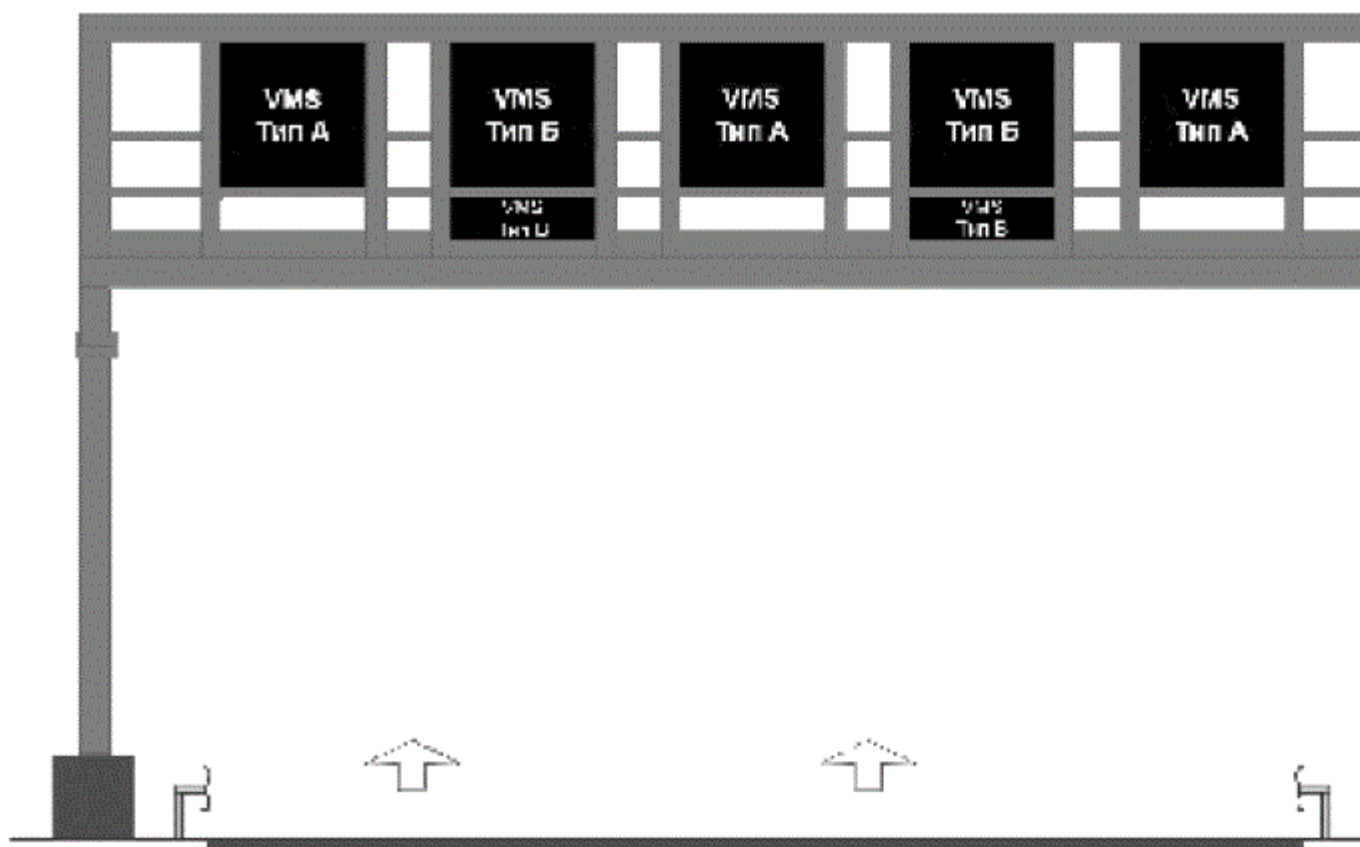
Предефинирани ПЗПС

Приложение № 26 към **чл. 204, ал. 3, т. 2**

Матрични ПЗПС

а) на автомагистрала и скоростни пътища:

б) на път с две ленти в посока на движение:

